

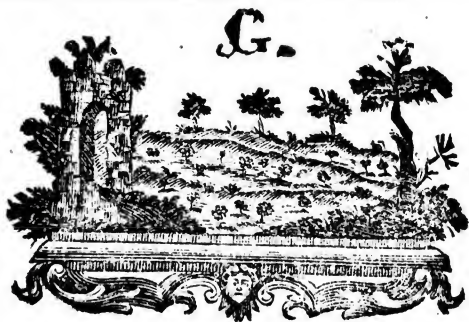
PYRRHI SCHETINI

OPERA, QUÆ EXTANT,

CURANTE

FRANCISCO ANTONIO JULIANO.

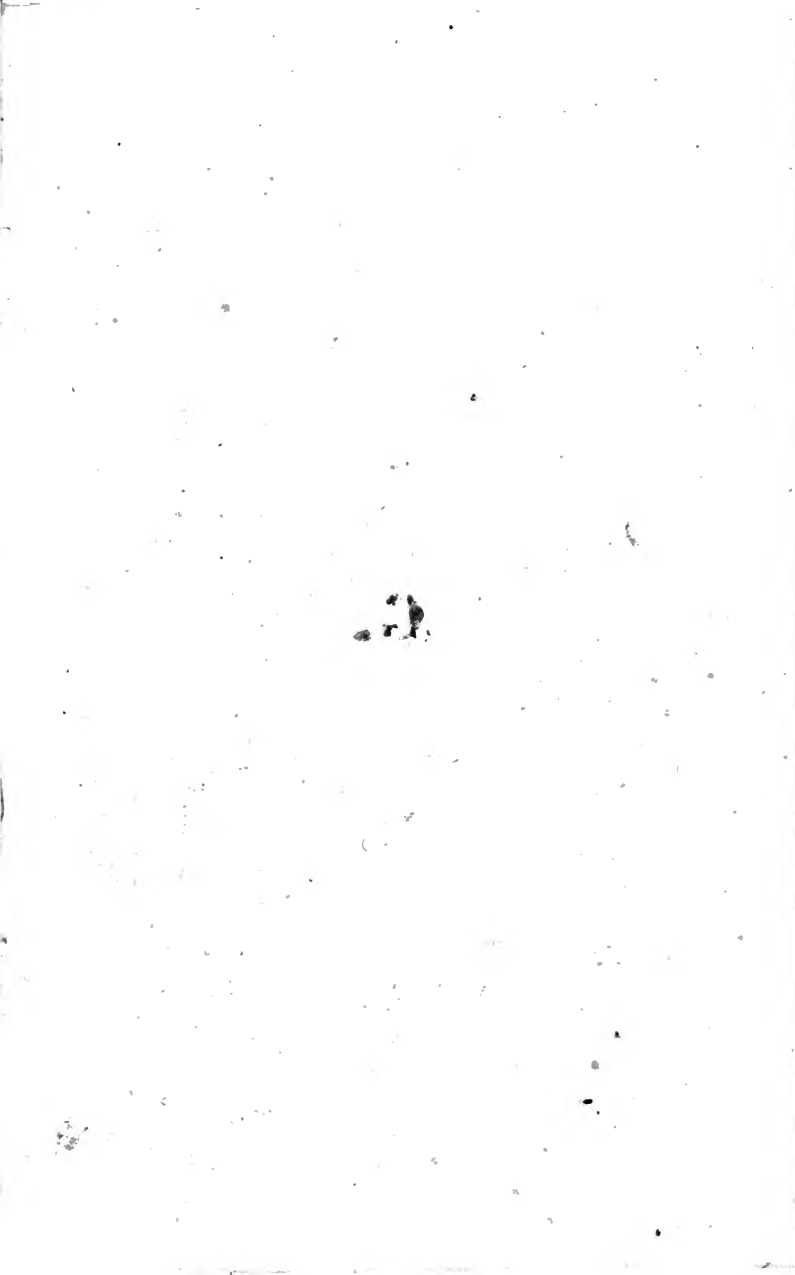
*Phyllidis hic est, hic lenis modulator amorum
Pyrrhus, & hetrusco proximus igne lyra.
Notaque per latios essent æquanda Maroni
Carmina, sed flammis (proh dolor) ipse dedit.*

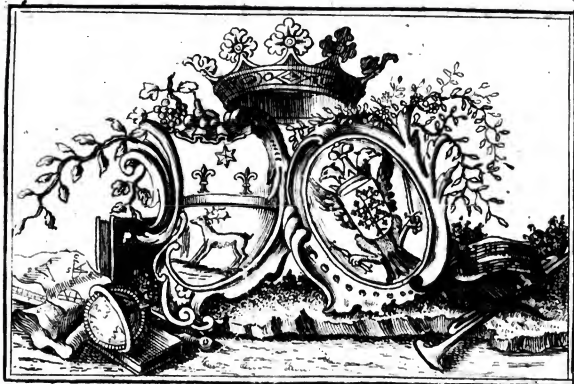

N E A P O L I
EX OFFICINA RAYMUNDIANA
C1829.

Superiorum facultate.

VIRO PRÆSTANTISSIMO
JOHANNI-MARIÆ DOMINICO
BERIO,

PATRICIO GENUENSI, MARCHIONI SALSÆ,

*Civitatis Montis-Marani, Vulturariae,
& Parolifii Dynasta.*

S. D.

FRANCISCUS ANTONIUS JULIANUS.

HÆc, lubens & obsequens, tibi MAR-
CHIO AMPLISSIME, *Pyrrhi Schetini*
Opera inaugurans, præcipui cultus
officium oppido singulari virtuti tribuere
reor,

reor, qua bonas litteras impense foves, literatosque viros benevolentia quam maxime, & honore prosequeris. Ab oblivione erepta fere, in novam lucem auctiora redeunt, notulisque exornata, at gloriosa magis, quam antea redeunt præclarissimo tuo inscripta nomine, ut adeo lætari Auctoris manes facile inde crediderim. Quumque neminem ejus lateat dignitas, teque præferim, qui omnigena polles eruditione, hilari te animo, non dubito, munusculum accepturum, immo aurea excepturum bibliotheca, quam sumtu fere regio comparasti rariorum codicum penus. At incertus hæreo ne displiceant fortassis mea exilia & incomta, quæ simul in tutelam & clientelam addicere audeo tuam. Sed eximix fides humanitati, qua ceteris præstas, in spem erigor, fore ut æqui bonique indulgeas; nam & ea; quæcumque sint in eum exaravi, fateor, finem, ut aliquid de mediocritate mea tanquam decumam, tibi voverem Musarum præsidio, & decori. Quod faustum sit, ut dein perficiam meliora te auspice. Vale, diuque vale communi bono.

Neapoli, *Pr. Non. Maii*, C1D1DCCLXXIX.

PYRRHI SCHETINI V I T A

A FRANCISCO ANTONIO JULIANO
CONSCRIPTA.

I.

*Uicumque rerum gestarum memoria alienæ instar virtutis animum componere studet, opus est eam profecto, ut omni alia potio-rem habeat historiam, quæ privatorum vi-
tas exhibet; nulla enim utilitas, excidia Urbium, populorumque nosse, cui non imperiis concessum esset, sed domui familiaeque prospicere. Quamobrem jucundissima fere semper eorum extitit notitia, qui ad aliquod præclarum effingendum in artibus, vel utilioribus adnisi sunt scientiis, quum satis intersit expendere, qua via, quibusve auxiliis ad optimum ventum sit. En consilii ratio, ut PYRRHI SCHETINI vitam, poematibus ejus, quæ auctius eduntur, præponere statuissem; nam spectatæ ipse virtutis, & de Poesi quidem benemeritus. Quæ quum ita se res habeat, non æquus erit Judex, si me ar-
cesserit aliquis, publicæ parum utilitati con-
A su-*

fulere, poesim poetamque evulgando, dum undique carminibus obruimur. Non Pyrrhum exhibeo de trivio vatem, sed restauratorem poesim superiori sæculo labentis, ita ut plane sit bonum illi jus favere ad honores. Accedit non semper Homerum republica abdicandum; præstat enim aliquando bonam poesim ad humanæ vitæ solamen, sub pulvinaribus habere, quia ejus studia delectant domi, non impediunt foris. Sed non ultra in prologis.

II. Et si parum interest obscura & deformi, vel nobili patria quis nasceretur, virtus enim non telluris humore, sed ubique ingenium nacta sit bonum, radices agit adolescitque, domesticorum autem exempla quum polleant maxime ad ingenium excitandum robur; hoc & faustum Pyrrho evenit, in eo Regni nostri angulo natum esse, qui ingeniorum celebritate ante omnes nitet. Constat namque, antiquioribus prætermis-
 missis, quum jam litteris, medii ævi barbarie depulsa, clariores rediere soles, illius Regionis alumnos inter primos accessisse, veluti scientiarum redeuntium corypheos. Thy-
 lesius, novorum hominum primus, ab Ara-
 bum vinculis, & Aristotelis, philosophicas
 divellit: inde Campanella omnia referans,
 Severinusque auditor, quo nil pretiosius in
 Italia, sapientes quidam Britanni Urbano
 VIII. renuntiaverunt. Nec minor Lilius cele-
 bris in doctrina temporum, vel Hieronymus
 Talliavia, qui Copernico prævit, verus
 edo-

edocens Telluris systema. Nec Lætum Pomponium taceam, & Janum Parrhasium, auream Tullii latinitatem revocantes, quorum Alciato ille, hic fax Antonio de Augustino; & Sirletum quoque linguarum exoticarum invectorem. Quod si de Poetis perhibeatur sermo, in Italis carminibus Baharlamio Petrarcae præceptoris honos præcipuus habetur; deinde Galeatio de Tarsia, cujus imitator Casa, & in latinis Thylesio alteri. Conditorum potius, quam doctorum exempla Pyrrho exhibuit Patria, ut aliquid adderet boni in eam facultatem, adquam ferebatur ingenio, quæque auxilii indigebat.

III. *Natus est Apriliani, in agro Consentino Patre Jacobo honesti generis anno MDCXXX., sed quænam fuerit Mater, ignoro. Sors fere nobilium Poetarum notitiam vitæ ut plurimum, vel dubiam, aut ignorari, neque de solius Homeri gloria plures Urbes certare; sunt enim etiam, qui Tyrii, sunt qui Consentinæ natum Pyrrhum volunt. Ita ambigua vel pauca de ipso inveni, sed quæ notiora, & conquisita non sine cura proferam. Primis ab annis Consentiam a Patre ductus est, ut Latinas Græcasque edisceret litteras apud amplissimum præceptorem, easque doctrinas, quibus ingenua ætas imperiri solet. Ita præcox ingenium valde profecit, primitiasque poeticas fudit. Idem fere Metastasio evenit, quum a Gravina suo eodem missus sub Gregorio Caropresio,*

ut atticam romanamque sapientiam assequeretur, prima experientiaprehendit, cognovitque se musis prognatum. Numquid aquas fulvi Crathidis, tacitique Busenti, plusquam Peneum, vel Castalium Apollo, & novem Sorores incolunt?

IV. Quum ex ephebis excessisset, ductus fuit Neapolim, ut studiis scientiarum gravioribus vacaret, huc appulsus ultimo Marchionis Mansi vitæ anno. Unus ille, quibus litterarum incrementa debet Parthenope, quæ & si prima ex Italiæ Urbibus sub ALPHONSO REGE, Antonii Panormitæ opera gavisafuerit Academia, desierat ea tamen post Pontani mortem, neque utilitati quicquam tulerunt posteræ a Patriciis, Popularibusve institutæ, quæque, fere in exordio, a Petro Toletoprorege deletæ. Mansus apud Lemensium Comitem præstitit plurimum, ut studiorum Universitas peristylo concluderetur, quo nunc FERDINANDUS REX N., Junioris PANORMITÆ usus consilio, Farnesianum, & Herculansense Musæum deferri parat. Ille insuper cum Ascanio Philomarino, Neapolitano Antistite, Academiam Otiosorum (sic enim vocare mos erat) excitavit, in eaque florere, principio Tassus, deinde Capaccius, Porta, Marinus, alique. Quam ut aspexit invisitque, nec mora, anxius musas ciere: cecinitque inter alia eodem Manso Pulex poematum mellitissimum, in quo nihil tumens, vel phantasiis æstuans, neque cor-
ti-

S

*riceum juvenem, Mansus agnovit, spirantem
exilibus tibiis; licet ejus ætate difficile in
modicis, & levibus non delabi. Sed non ul-
terius genio indulgit, neque Siren prolectare
deliciis potuit, quin admooveret sedulo ma-
num utilioribus, ne musam nudam, jejunam-
que præciperet. Non enim Poetæ, unquam
alio divino spiritu afflati rapiuntur, eodem
prorsus modo, quo fama est, Pythiam Apol-
linis admotam tripodi correptam, factam-
que Deo plenam consulentibus. Sacris scien-
tiarum ostiis tantummodo rivi quidam ema-
nant, quibus impulsæ, qui suapte natura
aguntur, non phæbeo furore.*

*V. Philosophiæ curam omnem, ac studia
traduxit penes Thomam Cornelium, qui
adeo præcellens in physicis, ut rite de eo
scripserit Tozzius Naturam dignum habuisse,
ut illi nudam se præberet. Adeo etiam scien-
di cupidus fuisse dicitur, ut quamplurimas
cum Francisco ab Andrea Europæ regiones
peragratus, non alia, nisi sapientiæ com-
parandæ causa, juxta Cynici Diogenis di-
ctum, novorum redeuntes librorum gaza,
divitesque gloria; Romæ, Vindobonæ, &
Londini, a Cornelio paratæ; Parisiis ab illo, &
Venetiis. Multa quidem sub tanto Magistro
Pyrrhi sollertia hisce curis, adeoque induruit,
ut insomnes aliquando transegerit noctes,
pluries veste indutus, ne gravius decuba-
ret. Improbus ideo assiduusque, magno-
pere profecit; palamque sæpius differen-
do*

do, in eam claritudinem brevi pervenit, ut cum omni gloria anteciret equalibus, carus evasit quamplurimis. Inter quos præcipui Marchio Arenarum, Franciscus, Janusque ab Andrea fratres, & præsertim Leonardus ille de Capua, qui a Nicolao Amenta, rectissime morum integritate, & sapientia Socrati comparatus, fato tantum extremo Socrati dissimilis. Non diutius quam oportuit in philosophicis se detinuit, Patre ad legalia frequentius impellente:

VI. Juri operam dedit in florentissima Universitate, & cessationis tempore in privatis auditoriis, ut exercitium non abrumperet. Integro fere triennio, impigro, atque acri ingenio adlaborans, explicuit curricula, facultatis laude promerita. Quumque, non sola ingenii virtute, sed & his niteret quibus juventam ornari maxime decet, vitæ innocentia, elegantiaque, magis magisque in dies sapientum amicitis inclarescebat. Quod ut a Patre compertum, objurgatus assiduo, ut jam praxim arriperet, neque bonam opporunitatem opes cogendi diutius moraretur. Ideo tandem, ut ipsi morem gereret, Forum ingressus, ingeniorum optimæ spei voraginem, trivitque aulas aliquando, non sine angore animi. Fato ne Poetis adversum Forum? Quot ea de re cum parentibus dissidia experti fuere Ovidius, Petrarca, Ariostus, Tassus, Marchettus, Marinus, aliique satisque jurgii pertulere! Doctrina Fori contentiosa
ad

7

ad vulgaria & plebeja se ut plurimum convertens, Poetis absona & molesta: pabulum universalis scientia; & præterea, nec patiens ingenium, & non raro irritabile.

VII. Evenit vero, ut in ipso Tribunali limine, cuidam familiari necessitudine conjungeretur, concordis opinionis Adolescenti, quem Pater ejus iurgiis addixerat caussarum, sed quoque adverso animo. Carolus Buragna erat, natus Algarii, quæ Civitas Sardiniae est, sed prima pubescente ætate Neapolim ductus. Mutuo jugati genio, non ultra prehensi ullius actæ causæ laude, Academicarum confessus omne solatium, quæ impensius deinde stadia cæperunt currere. Neque obortum Urbi malum detertere animos potuit, & a Musarum orio abducere, quum infame Masanelli flagitium rem omnem dehonestavit, plebem sollicitans agestatis dolore, cupidam novarum rerum. Quamvis enim leve nonnullis visum iri putem, non hoc prætereundum erat; quia in ea temporum calamitate, quum multi, vel Urbe profugerent, vel officiis, & honoribus ejecti, detrectavit ipse, ne litterarum interrumperet exercitia, oblatam ab Amicis meliorem conditionem amplecti.

VIII. Sed mox e musarum studiis, major obvenit utilitas; æternæ recordationis nomen, eoque pretiosius, quominus fortunæ levitati, heredique subijcitur: namque summa ingenii vi ad illius facultatis laudem

dem contendens, occasio se obtulit, ut a vitiis, quæ in eam irrepserant detergeret. Quamvis enim in Italia nostra renatæ, & auctæ, post medii ævi barbariem scientiæ fuerint; tamen, vel auxilii, vel præsidii viduitate, aut humi deinde serpere, vel prolabi frequentius. Pauci aliquot, vietas assueti merces extrudere, novum, quod olim Senecæ & Martiali placuerat, invexere apud Italos dicendi genus, sed fucatum, fractumque. Flosculi, & lusus, quæ illinita erant carmina, imposuere multis, sed levibus. Non amplius ex subjectis rebus magnitudinem insectari, vel naturam ipsam imitari, in apta idearum conjunctione, verborumque delectu; tunc enim perfecta erit ars, quum naturam exprimit, ut natura esse videatur. Superstitiosa Antiquorum admiratio, omnis vocolæ, & apicis sollicitudo, quibus sub finem sæculi XVI. tenebantur ingenia, a philosophicis descriptum: sed pronum erat puerilia adsectari, ubi non amplius natura fundus. Eodem igitur modo, quo leonini versus enati ignava ætate, novique Italicorum rhythmici: enatæ, antitheses, metaphoræ, lususque verborum; nullaque oratio, nisi picta placuit acumine, sed recti, decorique præcisæ regulis. Quam dolendum Marini ingenium ad grandia enatum, in transversum quoque actum, suæque imitatione Baptistæ, Crassi, aliorumque sequiorum! Displicuerat Manso error, & aliis, sæpiusque contendere, imo & rixare; sed am-

auctoritas fere nulla. Pyrrhi casti nitoris, gravitatisque exempla barbariem eliminarunt, ac poesi repositus honos; suæque non levi auctoritati adhæserunt quamplurimi, primi- que Carolus Buragna, & Leopoldus Cardin- alis Medicus. Et quamvis deinde, ne re- labendi nova præberetur occasio, ad eum fi- nem aliquot post annis a Medina-Cæli Pro- rege quædam fuit Academia instituta, & Romæ deinceps, feliciori eventu, celebris Ar- cadia, Pyrrhis tamen tanti boni quodam- modo origo.

IX. Interea malorum colluvies in Urbem no- stram irruerant. Exulum bella, civiles tur- bæ, Turcarum incursus, annonæ caritas, so- li horrendi tremores; quot ærumnæ! Sed, quæ tantum illam contere intra decennium potue- rant, fæda pestis minus sex mensium spatio, ccccm civium clade, in sepulchretum fere re- degit. In ea tristiterum turbatione, Neapoli discedere compulsus, Consentiam remeavit, ibique nactus, quo ærorem profectus solaretur, Carolum Buragna amicum, qui apud Patrem Judicem in Provinciæ Auditorio morabatur. Verum enim est quod Tullius ait, virtute amicitiam gigni: morum namque amicitia semel inita, morumque similitudine roborata, quum nec facile dissolvitur, nil ea felicius, maximumque bonum bi mutuo sunt præpara- ta pectora, in quæ tu consilium, & consolatio descendat, Expectationem, quam de se absens concitarat, superavit adventu; probatumque

fuit morum rectitudini, non iactantia destinasse, quam comparaverat eruditionem; præterea & illud non postremum, omnium animos comitate devincire. Ideo iucundus pene omnibus, interque Civitatis primores carissimus extitit Ignatio Sambasio, Ferdinandoque Stockio, litterarum patronis. Josephus Sanfelicius Metropolitæ nullum in eo honestando locum, aut officii genus prætermisit; presbyterum instituit, cooptavitque in Canonicorum Collegium; quoque sic utebatur, ut nec familiaris ullo, nec libentius. Tirolinum clericale, postquam Foro valedixit, Neapoli posierat: hoc vitæ eligens genus, vel quod interioris philosophiæ præcepta ad id eum incitarent, vel quod vacuitatem quamdam a negotiis exoptabat, ut alacriorem animum ad sapientiam addiceret.

X. Magna deinde ex parte familiari exemptus cura, in excolendis ante omnia sacris litteris cogitationem locavit, linguisque orientalibus, quarum elementa jampridem didicerat, ad Bibliorum intellectum, & subsecivis horis historiæ quoque, & antiquariæ rei navavit operam: non antiqua deperiens, ut Damascippus aliquis, sed earum ductu ad scientiarum penetralia lustranda. Neque domi studiis intentus continuò Scherinus delitescerebat; assuetus enim diversari statis diebus apud Constantium, sive Constantinam Academiam, quæ a Jano Parrhasio paulo post Neapolitanam Pontani inceperat. Ea tunc

ab eodem regebatur Stockio, proximaque florebat gloria, quæ adeo insignis XVI. sæculo, ut non addubitarit Jannonius scribere, Crathidem duntaxat Regni musas eo tempore incoluisse.

XI. Quumque fere a pueritia studium incessebat pro virili alios juvare, mentes præsertim, moresque excolendo; animum adjuugebat libenter ad erudiendos bonæ spei adolescentes: in cujus exercitii genere quam profecerit, indicium dabo, præter GRAVINAM adolescentulum, ab ipso humanioribus litteris institutum fuisse CAJETANUM ARGENTIUM. Ecquis nescit Cajetanum, ea sapientia præditum, ut voluisse suis imperasse consiliis feratur CAROLUS VI Germanorum? Tanti quidem nominis, ut JOSEPHUM II Imperatorem viderimus, quum Neapolim properavit, ipsius tumulum ad divi Joannis in Carbonaria, raro exemplo condonestasse? Nemo est, qui nesciat plurimum eidem debere fori nostri scientiam, quam ante sterilem & implexam, primum philosophiæ conjunxerit, sacerdotii concordantiam explanavit, juriumque imperii. Sua ope ac exemplis, fori quoque eloquentia per aliquos e Brettiorum gente altius erecta; Venturam, Biscardum, Quatrimanum. Et præcellunt adhuc duo, nominis dignitate & sapientiæ amplitudine Urbis decora: Marchio de Cavalcantibus, multa virtute & magnitudine animi, Regiæ Summarum Camera Præfectus; & Stephanus Patritius e Quinquæ.

que viris Regalis Camerae, cujus imitatione
jus publicum impensius excultum, nobileque
dicendi, scribendique genus.

XII. Fuit Pyrrhus integerrimi moris, neque
unquam a philosophia divortium fecit, eam-
que non umbratilem, sed germanam secta-
tus, vitæque perenni ductu comprobata.
Divitiæ, honores, decoræ insulæ, & quæ-
cumque præferunt fastum, non ut vulgus
bona eximia, sed habuit despectui; sæpius
iterans, beatitudinem vitæ, libertate, &
abstinentia contineri. Hac de re cum amicis
alibi dignitates offerentibus modeste se gessit,
viribusque imparem asserens. Pietas erga
Deum non mercenaria, sed liberalis, & in-
genua; doctrinisque a se adeptis, gratum ob-
sequium supremo rerum arbitro reputans,
summa demissione animi eidem quotidie
ferme litabat. Sermone utebatur familiari
& ingenuo, simul appositæ facetiæ, mul-
tusque lepos inerat, nulla vero contentio,
nullæ blanditiæ, sed comitas cum veritate.
Cum Superioribus obsequentissimus, & ab
eo sæpe auditum, societatis humanæ interes-
se, ut iis, qui in dignitate constituti sunt
præcipuus deferatur honos, ne ubi contem-
ptus irrepserit labefacteretur disciplina. Non
semper autem in sola contemplatione con-
senuit, quia & animi curas aliqua sobrie-
tate linire solebat. Cum amicis prandere,
aliquandoque deambulare, quibuscum de lit-
terariis rebus appositos serere sermones: sæpe
do-

domi etiam psallere elegantius, magna animi jucunditate, & per vices usurpabat.

XIII. Mos fere Poetis est musica oblectari, non eis duntaxat, qui versus ad chelis, vel cymbali sonitum ex tempore effundunt, sed communis doctioribus. Notum enim modulationis eos, & musicorum instrumentorum inventores primitus fuisse; ut ex Orpheo Amphione, Anacreonte, Ibyco, aliisque evincitur. Musices immo facti, satis poesis respondere. Nam dum rudis hæc, vel Thespis, & Æschili, vel Pacuvii, Neviique ætate, item & Musica: elegans vero apud Græcos Euripidis, vel Romæ Horatii ætate, quum tuba aurichalco vineta fuit. Alibi Cornelio, Metastasioque vigentibus, & Lullius, Jommellus, alique florent. Musicam existimes Poetis homogeneam, profecto carminum rhythmum, concentusque, musices pars. Quare non indocte Aristoteles scripsit, licet suo more implexe, poesim ex imitatione, delectationeque enatam (1), actionis nempe nostræ, cantusque imitatione, ad animi oblectamentum.

XIV. Quod autem ad Pyrrhi attinet poetica, sive hebrusca, sive latina, quam vehementer dolendum integra fere excidisse: quod non tam cœvorum inscitæ tribues, quam suæ voluntati. Displicebat in Italicis amœnitate porius æstu juvenili præstitisse, quam
sen-

(1) Εοικασί δὲ γενῆσαι μὲν ὅλως τὴν ποιητικὴν, ἀπὸ τοῦ δυο πινέε, καὶ αὐταὶ φυσικαὶ ποτὲ γαρμυμεισθαι συμφύτων τοῖς ἀνθρώποις, ἐκ παλαιών. Aristot. de Poet. Cap. 4. Locus sane difficilis, qui diu torset ingenia.

sententiarum pondere, maximequo se in amatoria delapsus; pura licet mens animi fuerit & sensus: at sæculi vitio, dum opinaretur, non alii, nisi Veneri famulari decere musas. Præterea & ultra nonum annum premere, sæpiusque lima uti solebat, neque existimaverim quem durioris cordis judicem, non secus ac de Virgilio dicitur. Virgilium equidem satis imitatus, quum ad extremum properaret exitum; supremis enim tabulis igni, quæ supererant addicenda jussit. Nam & ante propria manu cremaverat Cratædem latinum poema, Carolumque Stuard he-trusco carmine tragædiam, aliaque quamplura. Sed quod AUGUSTUS C. Musarum olim consuluit bono, videtur effecisse cum Pyr-rho Thomas Aquinas Feroleri Princeps, qui Bulifonianis typis edenda curavit ea pauca, hinc inde per Dominicum collecta Poetæ ex fratre nepotem.

XV. Assiduis jam diu litterarum vigiliis attritus, vitiata salutis compage, lentam nactus est febrim, qua valetudinarius biennio, ut inde Consentiæ CXCCLXXVIII, somnos cæperit æternales, humoque traditus, octo supra quadraginta annos natus, bonarum litterarum non sine damno. Mors invida ipsum tunc abstulit, quum optimi subacti ingenii fructus depromere parabat, ex omni scientiarum penu. Fidus Buragna præter ceteros vehementer jacturam indoluit in amico dulcissimo, eorumque ad instar, qui a scorpiis
icti

isti ab iisdem remedium petunt, poe-
 tæ sui, Elegiis immaturum deflevit fa-
 tum, non secus ac Ovidius Tibulli mortem.
 Tibullianis enim elegantis nitore sermonis,
 facilitate, ceterisque dicendi virtutibus, quæ
 de ipso latina supersunt comparanda; eaque
 haud in pedestri imitatione, sed in Romana
 magis indole dictata videntur, cum exquisita
 prudentia, sententiarumque varietate & copia,
 Talis Pyrrhi nostri vitæ cursus: brevissimus
 quidem si ætatem spectes, sed gloriæ satis;
 æternaque de eo testimonia apud Jannonium,
 Jaccum, & Crescimbenium, ut alios omittam.

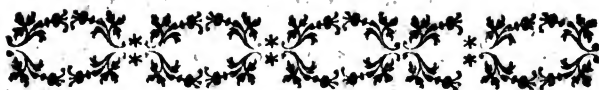

CAROLI BURAGNA

In funere Pyrrhi Schetini

ELEGIA.

ET patriæ, & caris nimium deflendus amicis,
 Pyrrhe jaces! Tecum mors violenta tulit
 Munera Pieridum, Permessi fonte perenni,
 Hausta tibi geminæ munera docta lyræ:
 Queis decus addiderant mores, & pectore puro
 Mens animi, & sensu suavis & alloquio.
 Fata tua ingemuit Crathis, quem sæpe canendo
 Restantem ripis te tenuisse ferunt.
 Et frustra, assuetis expectans carmina silvis,
 Dulcia Najadum te pia turba vocat.
 Interea Elysi nemoris novus incola, sacros
 Concelebras Vatum, non minor ipse choros;
 Atque una placide resonans, qua volvitur amnis,
 Et Phæbo, & musis carmina digna canis.
 Et virides inter myrtos, & roscida prata,
 Terra ubi perpetuis floribus aucta nitet.
 Nos, desiderio capitis tabescere cari,
 Perpetuo & luctu, dura jubet Lachesis.
 Nam memor usque tui, pectus dum vita manebit,
 Hoc erit, & fido mutui amore animi.
 Nec meminisse tui nobis, lacrymis sine fas est,
 Et veteris, quæ nos junxit amicitia.

PYRRI SCHETINI

E C L O G Æ_▲ (1)

P H Y L L I S.

I. (2)

Mopsus, & Nisus.

Mop. **P**hyllidis, & Lycidæ celebrant connubia læti
 Pastores; patula dudum coiere sub umbra
C
Tur.

(1) *Εκλόγη*, collectionem *græce* denotat ejusdemque generis compositionum: Ita adlatum est nomen videtur *Virgilii* pastoralibus; immo ab editoribus in singulis iteratum, quod nescio, an melius factum, si *Εδούλιον* adscripsissent; namque imaginem illud significat, sive picturam venustam, & jucunde effectam. Sed quem de *Virgilianis* Eclogis characterem animadvertit *Horatius*, veluti Eclogæ necessaria adjuncta:

molle, atque facetum

Virgilio annuerunt, gaudentes rure Camœna.

in his, quæ sequuntur a *Pyrrho* nostro observata comperies: nimirum *mollem*, sive ingenuam suavitatem, & *facetam*, nempe eleganti jucunditate adpersam, tempori, & moribus aptatam.

(2) In hac prima, de levitate Nymphæ suæ *Phyllidis* *Nisus* conqueritur, ejusque amore se deperire ostendit.

- Turba puellarum: per opaca silentia silvæ
 Tu solus latitas, atque altum fronte dolorem
 Nise refers! tu solus abes, nec gaudia comples! 5
Nis. Scilicet, ut dulces cernam, faustosque hymenæos
 Phyllidis, & Lycidæ, lætos comitemur amantes
 Ad thalamum? O Mopse, oh nostra solatia mentis
 Sic periire tibi? nostros an ludis amores?
- Mop.* Ergo, Nise furis! vesano in pectore primus. 10
 Vivit amor, priscæque manent vestigia flammæ?
Nis. Vivit amor, vivetque diu; dum pascitur agnus
 Gramine, dum sacra Daphnæ, mæstaque cupressus
 Fronde viret, non fata meam, non flectere mentem
 Pauperies poterit, non tristes Phyllidis iræ. 15
Mop. Atque jam miserum spes post connubia firmat:
 Vivida, quandoquidem longum spes nutrit amorem.
Nis. Nulla (fatebor enim) nulla est: sed Phyllida nostram.
 Heu, nostram dixi, Lycidæ, quam fata dedere.
 Non equidem, non sponte sequor: vis Numinis instat 20
 Impulit, atque adeo Numen: consistere contra
 Quis potis est Mopse? heu nequeo, nec posse juvabit.
- Mop.* Nempe Deos labor hic agitat, potiatur amore
 Ut Lycidas, Nisus cura tabescat inani!
 Quis te raptat amor? Non hæc pia Numina curant. 25
 At bene si memini, te Phyllis amaverat olim,
 Muneribus lætata tuis, lætata corollis:
 Dulcîa, dicebat, modulatur carmina Nisus:
 Sunt dulces calami; calamis, sed dulcior ipse est:
 Tu mihi narrabas. Quo tandem crimine, Nise, 30
 Posthabitus Lycidæ es? Nec te formosior ille.
 Plus nimio niger ille est, & pede claudicat uno.
- Nis.* Felices fluxere dies, fluxere beata
 Tempora, cum Phyllis quondam me dulcis amabat.
 Obvia gaudebat, laudabat munera, lenes 35
 Laudabat calamos. Nec nostro læta labori

Præmia defuerant. O si mens illa maneret!
 Gaudia post annum, neque enim produximus ultra,
 Mutantur: fraudes fidus detexit Amyntas:
 Falleris, o Nise infelix, te femina ludit: 40
 Phyllis amat Lycidam: Lycidæ tu munera mittis.
 Et vidi, & dolui: nec me decepit Amyntas.
 Vidi ego, sæpe meam, venientem mane capellam
 Ad mulctram Lycidæ: Lycidam mea ferta gerentem.
 Et vidi, & dudum patior. Patiamur oportet, 45
 Cogit Amor, cogunt, & tristes Phyllidis iræ.
 Sed quid ferre juvat, si cum mea gaudia posco
 Abnuat, atque iram simulans, causatur iniquas
 Pastorum linguas, & duri iussa parentis.

Mop. Mobilior ventis mulier, fallacior umbra!
 Nempe sapit, felix, o terque, quaterque *Menalcas*,
 Qui genus invisum teneris vitavit ab annis.
 Heu, quænam te *Nise* (malum) dementia cæpit?
 Non feritur planta infelix, nec inutilis arbor:
 Nec colitur tellus, quæ non promittat aristas. 55
 Excute corde dolos: si non vult Phyllis amari,
 Nec, si quid meritis tantis ingrata reponit,
 Invenies aliam. Vicina est candida *Jole*,
 Et propior *Amace*, qua non formosior ulla est,
 Hanc sequere, & pulchra est, & fallere nescit amante. 60
 Forsan æquales tacito sub pectore flammæ
 Invenies: jam crede seni: non somnia fingo.

Nis. *Ocinarus Brettii* valles, & culta *Terina*
 Pingua *Busentus* perfundet longius unda (1).

C 2

Mu.

(1) Argumentum ab impossibili, pastoribus familiaribus: impossibile enim est naturæ lege, ut flumen aliquod cursum retroagat suum. *Ocinarus*, amnis in Calabria superioris, hodie *Savuto*, a *Licophrone*, in *Alex. Divinarum* dictus, nem-

Mutabit natura vices: pendebit ab ulmo 65
 Ficus, & in nigra flavescent ilice poma:
 Æquora amare boves: pascentes gramine pisces,
 Mopse prius cernes; nantesque per æra barros,
 Quam meus hic mutetur amor: stat fixa voluntas:
 Prima fuit nostri dulcissima causa doloris, 70
 Ultima Phillis erit, dum spiritus hos regit artus.
 At lacrymas tu sperne meas, pulcherrima Pyllis,
 Sperne preces, sanctamque fidem, suspiria ride.
 Despicias tu sæva licet, despectus amabo,
 Et vanas levibus voces jactabimus euris. 75
 Quo mea fors abiit (1) cum me per devia silvæ
 Ve-

nempe *vorticofus*, & in *gyrum uſſatour uſap*, *puram evomens undam*; ab Apennini jugis exiliens, prope *Mamernam* excurrit, & *Terina* agros alluit; ideoque impossibile, ut *Bretto* tranſeat, qua *Busentus* deſluit. *Brettum*, *Brutiorum* Metropolis, eodem, quo nunc *Consentia* loco, *pervetuſtæ* originis. *Stephanus Byzantinus* a *Brento* *Herculis* filio, & *Baletia* *Baletæ* filia conditum conjicit. Certum eſt a finitimis *Lucanis* deinde captum, *Lucanos* tenuiſſe *Brutiorum* nomine, ut par erat; neque alii ſabellæ *Siculi* *Diodori* crederem. Sed *Lucanis*, ac *Brettiis*, ſive *Brutiis* *conſentientibus* una (ut *Romæ* *Sabinis* evenit), fieri deinceps potuit, ut *Brettum*, *Latino* vocabulo, *Consentia* appellaretur; unde ait *Antonius Thyleſius*, *carm. XXVI. Lib. I.*

Nomine, ut ex vero conſtet, conſentiat omnis,

Quod ſimul hinc dici, ſe ſe CONSENTIA jactet.

Consentia, nunc *Calabriæ* *Citerioris* princeps, *Busento*, & *Cratæ* alluitur. Ille, ab impoſitis jugis excurrrens, & in planitiem effuſus, crebris flexibus *Crathim*, haud a *Civitate* procul amplectitur.

(1) Se macerat *Niſus*, anteaſtos amores memoria recolens; nam paſſionis animi eſt, ut, ſi aliquid cogitationi indulgeas, vehementius inflammetur, vitamque faciat ægram.

Venantem, celeri quærebas anxia gressu:

Cum reduces, mollique solo, viridique sub umbra
Crathidis (1) ad ripas fessū, requievimus ambo.

O felix requies! calamis, dum carmina jungo, 80
Mollia sæpe meo jungebas brachia collo:

Sæpe meos (memini) rumpebant oscula cantus.

Quid meruit Lycidas? quid nam peccavimus! ille,

Ille ego sum Nisus, qui insomnes ducere noctes

Affuevi, ut nostro dormires perfida cantu. 85

Quid memoro ulterius? celfo non fulsit Olympo

Ulla dies, quæ nostra ad te non munera misi,

Sive hædus placuit, seu felix ubere mater:

Scilicet, ut Lycidæ vacuum impleremus ovile.

At Lycidas ille est (nosti) quem brachia victum. 90

Depreñsum in furto dudum risere puellæ.

Num pecoris dives? num culta novalia ferit?

Num calamos inflare leves? num carmina novit?

Num terret jaculo volucres: num denique pulcher?

Te tamen (heu miserū) hic Lycidasamat, & Lycidā tu.

Mop. O quo Nise fugis, cæptas ne, rumpe querelas. 95

Nis. Quo me fata vocant, & tristes Phyllidis iræ:

(1) *Crathis* quinto surgit a *Consentia* lapide, qua
transiens, præterque pontem eVectus, in *Busentum* influit,
inde ambo per *sybariticum* fluentes agrum, in *Tarentinum*
æquor exonerantur.

S A Y O N.

I I. (1)

Menalcas, & Corylus.

Menal. **H**eu tandē, postquam longos erravimus annos,
O *Coryle* ad silvas (2), & dulcia *Crathidis* arva
 Venimus, & vetitam licuit contingere terram.
 Atque utinam tetigisse juvet! fera jurgia, nec dum,
 Forsitan extinctas horremus *Phyllidis* iras. 5
Cor. Augurium quid triste facis? nullus, ne dolori
 Finis erit? flecti heu nimium, nimiumque dedisti
 Pænarum, seu *Phyllis* erat, seu *Jupiter* hostis.
 Nunc patriis ægram laribus solare juventam:
 Intermissa diu redeant venabula silvis; 10
 Et vacuam curis vitam ducemus amaris.
 A *Freto* usque *Laum* quot jacent castra, quot *Urbes*!
 Omnia deficiunt (miser) heu, quid non rapit ætas (3)
Mens.

(1) Tragica exhibetur narratio cædis, cujusdam *Sayonis* nomine Pastoris.

(2) *Silva* *Crathidis*, non aliæ quam *Syla*; venuste *Pontanus* lib: *meteor*:

Quin etiam calabris in montibus, ac per opacum

Labitur ingenti Crathis, qua cæculus alvo,

Quaque nigris syla longæ convallibus horrent.

αὐτὶ τοῦτο *Sila*, quasi *silva* dicitur, pinis, & abietibus
 feracissima, quibus constructa etiam *Hieronis* navis fertur.

(3) Sententia hujusmodi est: Si *Urbes* tempore deficiant, deficiant quoque *Amoris* ærumnæ portet; sed, quam

Ca.

Mesn. Sic Amor est, modo fata sinant. Hic testis amoris 10

O Coryle, hic saltus primi, collesque virentes; 15

C 4

Oscu-

Calabriæ topographiam exhibent verba, *Freto usque Laum* congruum est exponere. *Calabria*, olim *Magna-Gracia*, & una *Brutium* Romanis dicta, duas Regni Neapolitani Provincias continet. Protenditur a *Lao* flumine ad Septentrionem, quo *Lucania* contermina, gemino circumfusa mari, *Tyrrheno*, & *Jonio*, & ad meridiem volvens, discinditur per angustum a *Sicilia freto*. Longitudo ad *Leucopetram* CLXXX. millibus passuum. Latitudo major a *Terina* ad *Licinium*, non amplius LXX.; minor a *Lametia* ad *Scyllacæum* XX. Qui vero *Magna Gracia* fines, non una fuit sententia: Sed *Plinius*, cujus auctoritas magni ponderis, hæc habet: *A Locris Italia frons incipit, Magna-Gracia appellata, in tres sinus recedens Ausonii Maris*. Idem sensiit *Mela*, cui tres sinus Plinii sunt, *Locrensis Scyllacæus, & Tarentinus*. Hi limites a lateribus, & orientali plaga: a septentrione, ea *Apennini montis* juga, quibus ille ad *Tarentum* accedens, se diffundit; uno læva parte ad *japygium* promontorium, altero dextra ad *zephyrum*: quod supra remanet a *Lameto* flumine ad *Laum* usque, *Syllæque Salto* ab Oriente intercipitur, *Brutium* erat.

Magnæ Graciæ nomen, fortassis ex comparatione majoris soli ad exoticam, ut *Plautus* vocabat, extra *Italix* oram, vel ad alteram, quæ in *Campania* erat; licet alii non ad glæbæ latitudinem referunt, sed ad magnificentiam, qua præ aliis floruit hæc *Italix* frons: De *Brutii* nomine multi multa dixerunt; sed urget *Stephani Byzantini* auctoritas, qui quamvis *Βρεττον* nomen habere conijcere videtur a *Bretto* *Herculis Filio*, ut supra visum est, subdit tamen *καὶ κωμὰ βρεττία, καὶ ἡ γλῶσσα, Ἀπασοφανὺς οὖν: Brettia, quoque de Regione, & de pice dicitur, apud Aristophanem*. Quod verum; namque & apud *Columellam lib. 12. c. 18. & Plinium lib. 14. cap. 22.* *pix brutia* non semel. Verissima porro denominatio, nam totam fere *Brutiorum* Regionem, *Sila* intercipi notissimum, quæ abietibus ferax, est & pinis resinosis arboribus. *Magnæ Graciæ Urbes* primæ, *Locrii Rhe*

Oscula mellitis, felix, hic prima labellis
 Surripui; huic platano, memini, mea furta notavi.
Cor. Quo incautum duxere pedes! o flecte Menalca,
 Flecte iter, & miseri vitemus *Sayonis* urnam,
 Et circum volitantem animam. *Men.* Quin pergimus
 ultra. 20

Herbida prata vides, umbrosaue tegmina silæ,
 Et prope labentes taciturno murmure lymphas,
 Crathidis auriferi, agnosco, flexusque sinusque,
 Et salicum longo prætextas ordine ripas:
 Illic invenies errantem forte juvencam.

Cor. Vanus erit labor: horrendis miserabilis umbra
 Terret imaginibus pecudes, pecudumque magistros.
 Jamque informe solum (felicia pascua, quondam
 Faunorum sedes) pastor fugit, & pecus omne,
 Quin volucres ipsæque feræ, *satyrique* bicornes (1) 30
Men. Visa refers Coryle? *Cor.* Haud equidem tantum hau-
 simus, Alcon.

Te-

Rhegium, Croto, Sibaris; quondam studiis asperrimæ bel-
 li: minora Hippon, Kaulonia, Scyllacæum, Petelia, Sibe-
 rena, Thurium, Lagaria. In *Brutiis*; Brettum, Terina,
 Mamertum, Lametia, Numistrum, Tyrium, Tempa,
 Pandosia, Tanlanum prope *Laum*. Hic lacus quondam:
 sed inde disruptis *Apennini* saxi, terremotusque vi dato
 ostio, ad Tyrrhenum ruit mare. Quod quidem ex Tanlani
 nummis indubium, ut videre est apud *Burm annum*, & *Haver-*
campum. Inscriptionem habent KAINQN; parte ex una
 Minervam exhibent, post caput cuneum habentem, alia
 vero mulierem quamdam tenentem saxum manu, cadu-
 ceumque læva. *Tyrium* ad Brutios pertinuisse, ex nummis
 evincitur, quos vidi, cum epygraphie, TIPIQN BPETTON.

(1) Quid vero de antiqua quæstione illa, an revera
 extiterint aliquando Satyri? An illius Simiarum generis, quæ
 apud Americanos audiunt *Orang-Outang*? Quas etiam anti-
 quitus alibi innotuisse videtur ex vita divi Pauli, a divo
 Hieronymo conscripta.

Testatus, sacramque Palem, falcemq. Priapi,
Narravit Pastorum unus, non territus Alcon.

Men. Dic age (namque vacat) tristis, quæ causa malorum,
Quidue sibi levis umbra velit? quid turpis imago? 35

Cor. Altius hac repetam, si quando audire juvabit:

Pauper erat Sayon, & parvi cultor agelli,

Pingua cum cani curaret ovilia Mopli:

Vix notus pastor, luscæ despectus Erinæ,

Despectus silvis, Mopso gratissimus uni,

Servitio, sive ore magis, nec vile laborum

Fert pretium. Heres longevi post funera Mopli

Scribitur, insurgit jam dives: jam sibi Sayon

Mulget oves, numeratque suos per prata juvencos,

Omnia divitis sunt. Quid non ære Menalca 45

Quæstiveris? pulchrum jam norunt Sayona silvæ

Jam Calabris (1) celebrem, certatim arserè puellæ,

Et Donacæ, & lasciva Chloe, & dulcis Galathea,

Et Crocale subnigra comas, & fulva Amarillis.

Hæc tandem placuit, quamvis modo nupta Myconi: 50

Nec mora, cum primum licuit, sanctissima lecti

Jura maritalis violant, & gaudia complent.

Haud impune tamen: nam tuta valle cubantes,

Forte Mycon, timidi relegens vestigia cervi,

Invenit miseros: externo læsus amore

55

Sævit inops animi, juvenemque obtruncat inermem.

Brachia vix collo aptabat, vix prima labellis

Oscu.

(1) *Calabriæ* nomen, Brutio & Magnæ Græciæ constat advenisse, tunc primum cum Imperii Orientalis res in *Apulia* in pejus laberentur. Sed neque nomen abest ab antiquo Brutiorum etymo. Observatum enim est hebraicæ linguæ cultoribus *כרם* calab Talmudistis picem designare, itemque refinam, & similia æque ac *כרש'ים* sive *כרת'ים* brotim. Saltus picearius enim, ut in recenti, erat quæque in antiqua Calabria, apud *Hydruntinos*.

Oscula figebat Sayon, cum fervidus hæsit
 Pone latus mucro, lascivaque vincula solvit.
 Occidit infelix, rursusque amplexus amicam. 60
 Pars animæ dilecta meæ, formosa Amarylli,
 Cara Amarylli vale, lætissima tempora quondam
 Viximus; ulterius prohibent fata: invida fata!
 Quandoquidem, sic posse mori, dedit alma Dione.
 Non equidem invitus cælum hoc, lucemque relinquo, 65
 Longa nec invideo Faunorum sæcula vitæ. (1)
 Tu mihi, tu præsens, languentia lumina condes:
 Lux mea, si quicquam merui, tu crine soluto
 Advenies structura rogum, mediaque favilla
 Offa leges, flendaque diu servabis in urna.
 Hæc jubet pietas, & mutua fœdera flammæ.
 Parva hæc ipsa rogo (te nunc suprema rogamus)
 Juratam ne frange fidem; nostrique superstes
 Sis memor, æternumque vale formosa Amarylli.
 Sic ait, & trepidæ gremio collapsus amantis,
 Dulce, laboranti, nomen submurmurat ore.
Men. Fortunate puer, cui vita lætior ipsa 75
 Mors fuit, o tantum misero mihi fata dedissent!
Cor. Pœniteat, votisque cave potiare Menalca:
 Quis furor, aut Deus, infelicis Sayonis offa
 Vexet

(1) *Fauni*, iidem, ac *δαίμονες*, *genii*, a *φαω*, vel *φαω* fando nuncupati, perinde ac *Faunus*, cujus credebantur filii. Numina Arcadam, deindeque cum *Evandro*, Latio recepta, quæ, ut *Satyri* colebantur in silvis, et si proprie *Fauni*, *Dii agrorum*, *Satyri silvarum*; a חסר latere. Mortales putabantur, sed post longum tempus. Figura erant hircina, & bicornes, ut pater eorum *Faunus*, sive *Pan* (nam bene *Turnebus*, *Advers.* XIII putat unum fuisse) cornuaque ipsis afficta, instar *Lunæ* crescentis, nam *Luna*, ut *Diana* in silvis sacra. Præterea קרנִים apud hebræos splendorem, & cornua significat.

Vexet adhuc nescis, & flentem torqueat umbram.

Men. Ergo interemtis umbras, cinerique sepulto,

Num Coryle superesse putas, (2) & frigida circum
Ossa pavere viros? sed perge furentes

Non nece, tumulto exhaustos, narrare labores.

Cor. Flent sylvæ facinus, flent dura sorte peremtum

Pastores, lateque sonat nemus omne querelis. 85

Sola Amarilli siles, mutoque simillima saxo,

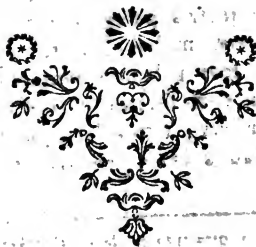
Nec lacrymas, nec verba refers, inhibetque dolorem

Ipsæ dolor: cur non misero pia munera solvis,

Quæ pietas, quæ jussit amor? cur frigida saltem

Basia non rapis, & vultu satiaris amico? 90

Muta manet mansura diu.

(2) Ad plebis timorem refertur de spectris, & umbris
volitantibus in loco interemtorum.

P U L E X

III. (1)

Eurydamus

M Usarum voluere chori, voluere Napeæ,
 Ducentesque blandis in fontibus otia Nymphæ,
 Seria linquentem, nugas jactare canoras,
 Dum frutices tondent dumosa in rupe capellæ.
 Dulcis Parthenopæ decus, o quo sospite, Musæ 5
 In nostros rediere lares, & versus Apollo:
 Accipe *Pausylipi* (2) properatum carmen ad undas:
 Carmen, quo faciles pelagi risere Puellæ.
 Notus *Eurydamus* nostris Piscator in oris,
 Doctus puppe levi pelagum tentare profundum: 10
 Doctus, & incertæ faciem cognoscere Lunæ,
 Et pluvios imbres, tempestatesque futuras.
 Solverat e Stabiis lætus, mediaque via vis

Ven-

(1) Fabellam quamdam lepidissimam fingit Poeta, ut Marchioni *Manso* obsequeretur, tunc primum quum Neapolim studiorum causa advenerit: Exscripti ab actis rerum poeticarum Academiae *Otiosorum*, quæ adservantur ab Euditissimo *Landulfo Aquinate* Feroletî Principe, sed autographum erosum, & antiquitate labentem, restituere propriæ lectioni in quibusdam curavi.

(2) Pausylipum απο παυσίως της λυπης, a curæ merorisque cessatione dictum. Ora sane amœnissima, Musis præsertim cara, a Poëtisque Principibus inhabitata, Virgilio, Statio, Sannazario, aliisque.

Ventorum crevit, navi, quin altior unda
 Illudit velis mugens, timidumque magistrum 15
 Distrahit huc illuc: miscent & æquora nimbi.
 Ter navis revoluta salo, ter gurgite ab alto
 In prœnum deducta latus, ni supplice corde,
 Et lacrymis mollis, Divos in vota vocasset:
 Huc, o *Tyndarides*, gratissima sidera nautis, 20
 Auxilium nunc ferte, imas ne mergar in undas:
 Et vos *Nereides*, sacrum genus, esto precanti
 Propitiæ, & salvam portu dirigite cymbam.
 Ipse ego mactabo, vestras procumbens ad aras,
 Albentem taurum, & pelagi defuncta periclis, 25
 Porticibus sacris pendebit tunc quoque puppis,
 Et carmen ponam; releget mox navita carmen:
Auctius Euridamus, Pelagi servatus ab undis
Caruleis Pelagi Nymphis, hæc dona dicavit.
 Auditæque preces miseri: maris unda serena 30
 Devenit, & Phæbus splendescit clarior axe;
 Salvaque tellurem pressit cito fuscula navis.
 Jam vestes radiis madidas, dux sternere iussit,
 Cum fessus oculos ausus nictare parumper.
 Corripuit somnus statim, jacuitque supinus 35
 Obstrepens nasu. Pelagi, ut videre puellæ
 Promissi oblitum, nec jam sibi solvere dona,
 Ingrato pulicem panda misere sub aure.
 Itque, reditque viam, toties lusufque ciebat.
 Sensit, & exclamat: focii date retia nobis: 40
 Improbus, hac uda serpit pisciculus aure.
 Bellatur digitis: pulicem sic mactat ad aras,
 Forte soluturus scopulis, quæ dona pararat.
 Inde, ubi subjecto dejecit lumina Ponto,
 Haud longe vidit perampla fauce Balænam: 45
 (Bellua terrificæ Pelago, quam candida quondam
 Andromache extimuit, monstris objecta marinis.)

Vidit & hanc metuit, pedibus talaria nectens,
Veluti, qui preffit subtestum sentibus anguem.

At gravem volvens casum, sic mente locutus: 50

O quantum male gratus ego te ungue necavi,
Sancte Pulex, qui me monstri de faucibus hujus
Eripuisti, id adesse monens, tu quippe Deorum
Nuncius ex alto venisti Numen olympos,

Ne bonus *Euridamus* monstro veniente periret. 60

Certe ego Numinibus solvam cum dona marinis,
Erepetus pelago, & monstro tibi munera solvam.

At tu parce malo, tua nam corpuscula odore
Perfundam, & pulchro, mens est, includere saxo,
Sic ait, & fecit, testatus carmine factum. 65

Hic situs est pulex, quem tu Piscator adores:

Faucibus e monstri eripuit me, male soporem.

Capitantem in scopulis, caute dum lussit in aurem.

Excussit somnum, belluamque instare tremendam

Aspexi: piguit pulicem mactasse, ideoque 70

Vivere sub saxo hoc, vitæ pro munere feci.

Talia piscator maculoso in marmore fixit:

Navita, qui a *Capreis*, qui *Prochyteque* (1) redibat,

Sæpe legens carmen, Pulicem laudabat, & illum

Muneris accepti memorem, tantæque salutis. 75

Hæc celebrata tenus Pulici sint funera nostro;

Nec culicem invidet (2), si tu celeberrime *Mansæ*

Musis indulgens, non dedignabere carmen

Noscere littoreum: nam mox dum fata jubebunt,

Intexam majore tuas in carmine laudes. 80

ELE.

(1) Insulæ notissimæ in Parthenopæo sinu, e viciniis terræ abruptione enatæ, ut conveniunt etiam ii, qui ex recentioribus montes, ut Insulæ, ex ignivoma eruptione explosos autmant.

(2) Nempe quem, ut fama est cecinit Virgilius ille, qui in ipsa Pausylipi ora tumultatus est, ut assertur.

E L E G I Æ (I)

I.

Ad Cynthiam.

TUta per indomitos, i dulcis *Cynthia*, campos
 Oceani, nec te terreat unda vorax.
 Horrendum rutillet Cœlo, nimbosus Orion,
 Et turpi resonet murmure, Scylla ferox:
 Non vobis nocitura parat fera buccina Nerei
 Prælia, non vobis, sydera triste micant.
 Ecquid formosæ poterunt peccare puellæ,
 Quo gravis insurgat vindicis ira Jovis?
 Palleat infamis turbato navita ponto,
 Et pigeat rapido vela dedisse noto. 10
 Sordidus horrescat sidus mercator iniquum
 Nudus, & in vacuo littore quærat opes.
 Cynthia, lux mea, tu placida portaberis aura,
 Tu tibi non lævum lumen, & omen eris.
 Cypria, felici, prætendet carbasa cymbæ 15
 Re-

(I) Elegiam, Ελεγίον, *luctus, querimonia* testatur Horatius, in art., *primum* destinata,

Post etiam, inclusa est voti sententia compos,
 attexuit idem Horatius: nempe adhibita deinde Elegia fuit,
 ad lætitiâ quoque indicandam. Quod est adeo inter *odam*,
 & *elegiam* discrimen; Odæ quodcumque ad animi affectus de-
 clarandos argumentum habent: *Odæ* enim græce omne canti-
 cam exprimit.

Rector, & aurata puppe fedebit Amor.
 Jam patriæ fines, jam dulcia prospicis arva,
 Jamque premis molli littore chara pede.
 Parcite solliciti lacrymas iterare parentes,
 Expectata diu Cynthia sospes adest. 20
 Currite ad amplexus, tenero date brachia collo,
 Figite purpureis, oscula casta genis.
 Dicite, io Pœan, nuptæ, innuptæque puellæ,
 Ducite festivos turba pudica choros.
 Tu violas, tu sparge rosas, tu candida misce 25
 Lilia, vos nitidis texite ferta comis.
 Vos album signate diem, meliore lapillo,
 Sacraque votiva splendeat ara face.
 Abstineas tu læna tamen, tu carmina Divis
 Sacra profanato gutture ne viola. 30
 Me miserum ! timeo, ne quid submurmuret auri
 Munera, neve sinu callida portet Anus.
 Cynthia per nostros, si quid meruere dolores
 Oro, per & veteris candida jura facis.
 Extremas ne sperne preces. Fuge garrula vulgi 35
 Colloquia, hinc semper damna pudicitiz.
 Seu telam signabis acu, seu flamina fuso
 Lenta trahes, matrem vix adhibe sociam.
 Sic sanctam servasse fidem per sæcula fertur
 Penelope, & longas perdomuisse moras. 40
 Nocte sub obscura si te vox excitet ulla,
 Teque vocet dulci murmure blanda chelys.
 Adde seras foribus, vocemque, audisse canentis
 Dissimula, & vacuo furda quiesce thoro.
 Terribilis videre procis, si forte rogabunt 45
 Saltem oculos, oculos tu quoque parca nega.
 Deficit tunc sponte sua mala cæpta cupido:
 Scilicet incassum nullus amare volet.
 Restat adhuc superanda tibi fraus una; sed illa,

Cui nec cælestis Cynthia restiterit.

Sunt fidem haud pauci, duntaxat fronte colentes,

Corda tamen gerunt, prædita mille dolis.

Exanimis visu formæ, lethumque, laboremque

Ore ferunt, humili lumina fixa solo.

Obtorta cervice manus ad sidera tendunt,

55

Sed formam placuit, sunt placita imperium.

En tales detexi fraudes: en perfida nosti

Consilia: una salus, Cynthia, parce oculis.

Ehu fuge, conclamant omnes, fuge gentis iniquæ

Occursum, & formam si potes abde tuam.

70

Multum forma nocet: nimium placuisse nocebit.

Si sapis, o sapias, ne videre cave.

○, mihi post scopulos, si te nunc forte timendos

Fluctibus ereptam, nuntia fama ferat.

Quas referam Cœlo grates! quæ vota rependam! 75

Quando aliter nequeam, carmina læta dabo.

Carminibus jungam flores, longumque legenda

Pendebit sacro picta tabella loco.

Sacra Jovi ob dira servatam forte puellam,

Tytirus, hæc posuit munera, gratus amans.

80

II. (1)

Ad Ponticum.

Fabula sum triviis, memini, tu sæpe monebas
 Pontice, & ingenti turpis in Urbe jocus.
 Fabula sum triviis, scimus, nec scire pigebit,
 Nec pudet incœpti, dum mea vota sequar.
 Sive forum colimus, seu molles Crathydis auras 5
 Carpinus auriferi [2], seu Jovis Ara placet.
 Signamur digito, nostrumque extollere crimen
 Audimus: cano vertice Pyrrhus amat.
 Quid si me scirent germani cæde cruentum,
 Templaque sacrilega diripuisse manu! 10
 Pyrrhus amat, certe non nigro vertice, quidni?
 Num pueris Veneris gaudia nosse licet?
 Canus erat, curvusque senex, cum Tejus arsit
 Vates; & niveæ non vetuere comæ.
 Calvus erat calvus, longique Propertius ævi, 15
 Vi.

(1) Hæc addidi ex M.S., quod penes me extat.

(2) Non semel Poeta *Crathydi επιθετον* sulvi, vel auriferi attribuit, veterem fere opinionem secutus, quam refert *Strabo*: *Crathydem* flavum colorem, *Busentum* nigrum reddere. Sed ego aliunde petendam originem puto: vetustis enim *Brutiorum* nummis non raro Crathidis symbolum Bos niveus est, corpulentusque: Bos etiam Busenti amnis est, sed macilentus nigrique coloris. Præ Busento enim late fuit Crathis & *spumiger*: affabre a *Licophrone* in *Alex. vet.* 1011, ex λυλ' ορμαίων ποτών descriptus.

Viderat undenas Gallus Olympiades.

Et sensere faces, cæcique Cupidinis arcus:

Nec fama est tantos erubuisse senes [1].

Nos quoque, sævus Amor, longævis ignibus urget.

Altius, & firmo pectore vulnus alit. 20

Nos quoque convivas voluit veneranda Dione,

Et placuit pueris inseruisse senes.

Scilicet ad mensam juvenesque, senesque vocantur,

Qui nimium esuriet, plus edat ille licet.

Dena puer, vix bina senex tu fercula fumes, 25

Quis doleat venter? surgit uterque satur.

Tu properas juvenis: nos lenti ad poma venimus,

Quid mora lenta nocet, si mora dulcis erit.

Quid, quod sæpe fames sædam consumere cænam

Jussit, & ad veritas accubuisse dapes! 30

O quoties monui, caveas male cauta juvenus

Fallit imago boni, pocula amarabibes.

Pocula amara quidem, nocuitque, tulitque verendum

Supplicium longo tempore, venter edax.

(1) Haud quidem dubitatur *Anacreontem*, jam senem amore deperisse: sed an senes *Propertius*, & *Gallus* (nempe *Cor.*) erant; ille, quum *Hostiliam* puellam, velato nomine *Cynthia* deperiret, hic *Cytheridem* meretriculam sub nomine *Lycoris*, dubito. *Crinitus* refert, periisse *Propertium* annos alterum, & XL natum; *Gallum* autem tertio, & XL anno propria manu se interemisse.

EPIGRAMMATA

I. (1)

Ad Cynthiam.

Efferor in tumultum: quid rides perfida? nostras
 Lulisti flammæ, ludis adhuc cineres?
 Nil est cur ludas: sic vestram fugimus iram,
 Collaque atroci subduximus imperio.
 Excruciabar amans: tandem levis umbra quiescam,
 Hic tibi post cineres, impia, lusus ero.

II.

(1) *Epigramma*, fere inscriptio, ab *ἐπι* super, & *γράμμα* littera, & primitus brevissima, veluti illa in Delpho, *Γνωθι σεαυτον*. Constat sententiæ narratione, & reflectione, seu mentis acumine. In his Latinos inter excelluit Catullus, Martiali enim

Sunt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala plura.
 Interim vide, quomodo in iis Pyrrhus se gessit.

Duodecim ex his, quæ sequuntur (nimirum IV. ad Sutorem, V. de Albino medico, VI. ad Pelasgum, VII. de Vetula, VIII. de morte contemnenda, IX. de C. Cæsare, XVII. de Turena, XVIII. ad Augustum, de Aurata, XIX. ad Mansum, XX. ad Falconium, XXVIII. Anagramma, XXVIII. in Valdares, addidi ex M.S., quod Consentiæ repertum apud me extat, & leguntur itidem in M.S. Francisci Danielis.

II.

De Eadem.

Cynthia, num nostros tandem miserata dolores
 Igne morare pedem? ah sic quoque sæva fugis.
 Num flammis animum gelidæ domitura puellæ
 Fidis adhuc? miseri, ah sic quoque despicimur.
 Si pietas, spretæque movet injuria formæ,
 Ut fruar, ut pœnas det tibi corde precor.

III.

Medicus Nisæ captus amore egrotantis.

Nisæ calore febris, medicus sic fervet amore,
 Alteriusque malum pellere uterque valet.
 Sed quia Nisæ negat, Medici dare pharmaca morbo,
 Dat Medicus Nisæ dira venena feбри.
 Sic Medicus, sic Nisæ cadit: sic sternit utrumque,
 Quod male dat Medicus, quod bene Nisæ negat.

IV.

Ad Sutorem.

Ludere cum possit laqueari Nerva sub aureo,
 Cur tua ludenti sæda sutrina placet?
 O caveas Sutor, placeat ne bellula Conjux,
 Neve velit corio ludere Nerva tuo.

V.

De Albino Medico.

Vidimus indoctum vendentem jura Mathonem,
 Mille salutantes vidimus, & tacui.
 Quis ferat Albinum, tota vectarier Urbe,
 Ægræque, apollinea, membra juvare manu!
 Dii male me perdant, si recte hic helluo novit,
 Quæ listant alvum pharmaca, quæve cient.
 Tu vectarare licet; numquam te Albine vocabo,
 Non mihi si vetulus crure laboret equus.

VI.

Ad Pelasgum Pratorem.

Plectis adulterium, cum sis bone Prætor adulter!

Uxores redde, aut parce Pelasge pari.

Obstrepis in fures, Caco furacior ipse!

Aut rapitum redde, aut parce Pelasge pa i.

VII.

De Vetula nupta puero.

Nupsisti tandem! lætamur Gellia, quid ni?

Est tibi Sponsus amans & puer, & locuples.

Jam bene cænabis, dominam te verna salutat,

Frigida jam pridem purpura membra sovet.

Pauper eras, jam dives, rheda, cissoque veharis: [1].

O, meminisse velim Gellia, quæ fueras!

VIII.

De morte contemnenda.

Si nondum mors est, quid cælum quætibis imples?

Si est, tu jam non es: stulte, quid ergo times (2)?

IX.

Tumulus Cleopatæ.

Juncta viro, hic jaceo, sævis eneçta colubris:

Mors mihi pro tumulo, pronuba dat thalamum.

X.

(1) Rhedæ usus, vulgo *carozza*, non admodum antiquus. E Galliis advenisse in Italiam circa initium XVI sæculi, scribit Gorius ad Soldani Satyr. V. Sed simplex usque ad initia præsentis, absque crystallis ut plurimum, & sericeis zonis, sed funalibus. *Cisso* frequenter utebantur antiqui, ut videre est in gemmis, nummisque. Vide si lubet *Pontaticum*, de Cisso Veterum. Etiam ex Martiale lib. XII. 22. differentiam habes Covini, Carrucæ, & Effedæ.

(2) Ελαγχος notissimum *Epicuri*: Si enim vivere est pulchrum, mors omnium malorum teterrimum: licet illius trepidatione excidemus, si sapienter viverimus.

De Coss. Rom. in Clade Cannensi.

Quum fufas acies Cannæ videre Quiritum,
 Hæc redit, ille cadit, Consul uterque dolet.
 Scilicet ambo fati romano sanguine: Varro
 Sperar adhuc: Paullum jam superesse pudet.

XI.

Hannibal Pænus.

Hannibalis muros, acies invicta, sed ipsum
 Vincire non licuit, Roma superba, tibi.
 Ipse mea succumbo manu: non dignior extat
 Dexteræ, quæ magnum vinceret Hannibalem.

XII.

De M. Curtio.

Sciffa Foro tellus Romanam terruit Urbem,
 Notaque per Vatem vindicis ira Jovis.
 Egregius forma, atque animo, quæ fata laceffunt.
 Quave vocat virtus, Curtius ire parat.
 Ipse ait, horrendum ruptæ telluris hiatum,
 Opplebo, & rabiem Numinis ipse feram.
 Inclyte flos juvenum, cæcas penetrare latebras
 Perge, per has umbras itur ad Elyfios.

XIII.

De M. Bruto.

Postquam felicit vicit fortuna Tyranni,
 Brutus, & insigni funere pressit humum,
 Visa per infames, mærens, errare Philippos
 Umbra viri, & properas increpitare manus.
 O quid Brute doles? invitæ fata subisti,
 Hostis an excruciant, quæ spolia alta tulit?
 O decus Aufonidum, miseræ spes irrita Romæ,
 Non tua, sed Patriæ vulnera Brute doles.

XIV.

Cajus Julius Cæsar.

Tu quoque Brute feris? hæc pro pietate reponis

Improbe! tu patrem, tu quoque Brute feris!
 Ah furis incassum: discent servire Tyranno
 Romulidæ, Cajum tollite, Cæsar erit.

XV.

L. Ann. Seneca.

Quid casus defles nostros! o Numina faxint,
 Ne cuperes nostras Roma subire vices;
 Horrendos Diomedis equos, Busiridis aras,
 Regna Neronis vitavimus: hocce mori est.

XVI.

Idem.

Desere languentes artus, penitusque reposta
 Efflue sede cruor; vulnera mille patent.
 Sanguine nempe juvat toto placuisse Tyranno,
 Quemque iterum sitiât, jam Nero non habeat.

XVII.

In Obitu Henrici Turenæ.

Hannibalis longos æquasti, Henrice, triumphos,
 Ulla nec invidas inclita facta Ducis.
 Deseruit Poenum, te fors comitatur ad urnam.
 Hoc Henrice tibi Hannibal invidet (1).

XVIII.

Ad P. Augustinum de Aurata Theatinum.

Cum tua sermones promit pia lingua salubres,
 Cum dulci resonat carmine blanda chelys:
 Calvarium fructu, Parnassum floribus ornat,
 Ingenii tellus undique strata tui.

Per-

(1) Ingenua Turenæ laus; ipsum namque, Aloysium-
 que a Condæ, duo fulmina belli fuisse apud Gallos, per-
 quam notum est.

*Turenne de Condé le genereux rival,
 Moins brillant, mais plus sage, & du moins son
 égal. Voltairius in Henriade Chant. VII.*

Pergama num Paulus, Cytharam num tractat Apollo (1)
Aptius? est merito nomen utrumque tibi.

XIX.

Ad Mansum.

Lulisti, & placidos dudum mirata lepores,
Plauserunt focco pegmata (2) Manse tuo.
Scipio nunc canitur, terris venerabilis heros:
Æthera grandiloqua, percutite Manse tuba.

XX.

Ad Hyppolitum Falconem.

Hyppolite arte tua, Divam sine labe Parentem
Cernimus, an legimus? est color, an calamus?
Aut color, aut calamus, satis est jam parce labori;
Non licet ulterius pingere, nec melius.

XXI.

Ad umbram Ferdinandi Stobii in somno visam.

Quid miserum renovare jubes, venerabilis umbra
Triste ministerium? pace tua fruire.
Non auro nitidam, gemmisque parabimus urnam,
Alba nec e pario littore, saxa veham.
Pauperies, heu dira vetat! nec fulgida manes
Urna, nec e pario marmore busta juvant.
Vis repetam ignavos luctus, & inutile carmen?
En repeto, & furdo do lacrymas tumulo.

Ve-

(1) Χήλυσ, κιθάρα, immo λύρα fere unum sunt, & nonnisi magnitudine distant: vide *Bulingerum* de Theatris, lib. 11. c. 37. Licet *Bion*.

ὡς χήλυν ἑρμαίων, κιθάραν δ' ὡς ἡδὺς Ἀπολλων

Differebant solum numero cordarum; eaque de re varia quoque induerunt nomina, τριχορδον, τετραχορδον, πενταχορδον, &c.

(2) *Pegmata* α πηγμα compactum, machinæ ligueæ in theatris, quæ occulte crescerent, & descrescerent, vulgo *scene*.

Vanus honor cineri, Elysio satis umbra quiesce;
Quamque dedit virtus, pace tua fruire.

XXI.

In tumulo ejusdem.

Stockius hic jaceo. Quid rides *Zoile*? totum
Te capit urna; mei pars melior volitat.

XXIII.

De imagine ejusdem.

Ora vides *Stockj*, licuit tantum ora referre.
Virtutem aut nosti, aut tu quoque mortuus es.

XXIV.

Divus Apollonius.

O lux cæca, vale sapiens, o mortis imago
Salve, difficile est vivere, disco mori.

XXV.

Divus Ignatius Loyola, Juveni lascivienti.

Quo te raptat amor? quo impuri pectoris æstus
Amens, si nescis funera reddis amans.

At noxæ, scelerisque tui mea fervida pœnas
Perfolvent gelido membra sepulta lacu.

O magnum facinus! hoc majus quærite Gentes:
Loyolam hoc Christo reddidit affi nilem.

Infantes, nam ambo pœnas rapuere necentum,
Mitesque alterius colla dedere jugo.

XXVI.

*In Anniversario obitus Josephi Mariae Sanfelicis,
Archiep. Consentini.*

Volvitur atra dies, qua sacri fata Parentis
Flevimus, & grandes mors tulit exuvias.

Te Rhenum, te triste vocant pia murmura fulvi
Crathydis, Heroum rursus ad inferias.

Tu decoris spectator ovans, nos funeris; hymnos
Tu meritis itera, nos tumulo lacrymas.

XXVII.

Aurelius Augustinus.

Anagramma purum. (1)

Gustavi vas vulneris.

Vas avido sitiens, gustavi vulneris haustu;

Hæccine das Jelu pocula, redde sitim.

XXVIII.

In Raymundum Valdareis blæsum.

Et Patris, & Domini Raymundus scribitur heres;

Unus erat nimirum & Pater, & Dominus.

Valdareis Bardarus habet; miraris avita

Cur immutarit nomina? blæsus erat.

C A R M I N A (2).

I. (3)

Ad Janum ab Andrea, ut Neapolim redeat.

Dulcis Alumne veni, generis spes altera docti:
Deliciis nimium, heu nimium te Brutia tellus
De-

(1) *Anagramma*, sive *Ἀναγραμματισμός* litterarum trans-
jectio, idest, transpositis litteris ex una voce aliam efficere:

(2) *Carmen*, *Ῥυθ*; Deorum cantus, quum enim ex
admiratione exorta *poësis*, mentes æstrupercitæ Deorum
primitus cecinere gesta, Ideo antiquissima apud Hebræos
poemata, *רומ*, *ψαλμός* & apud Græcos *Θεωγονίαι*, vel
ποίηται, deinde *Ὀρχια* (*Liberi*), quum ad *παθημένα* versa
est *Poësis*. *Carmen* itaque, nil palam est ab *Ode* dista-
re, nisi quantitate. Quæ pone duo *Pyræhi* sequuntur, du-
bio procul laude dignissima.

(3) *Laudes canit Januarii ab Andrea*; Francisci Fra-
ter,

Detinet obscurum. Secuit bis messor aristas,
 Bis colles texere nives: nec currus anhelam
 Solatur patriam, reducem, nec cernimus ultra. 5
 Quæ tantæ tenuere moræ? quæ caussa morandi?
 Non tibi divitiæ molles, fascesque modestum
 Sollicitant animum; tristi nec mente superbos
 Intus alis mores. Infelix ambiat alter
 Turgidos, & vitio partos ostendet honores, 10
 Sat meruisse tibi.

Aerea, en dudum Platani responsa quiescunt,
 Nec licet arcanas rerum cognoscere causas.
 Jura silent: Latiumque iterum sædavit inepta
 Barbaries. O rumpe moras, primumque dolenti 15
 Redde decus Patriæ. Patriam, quis linquere dulcem
 Audeat, atque alio vitam traducere cœlo.
 Pone metum, quæstusque graves, venerabilis altrix
 Anxia Parthenope: jam votis annuit æther.
 Heu nimium faciles tristes solabere curas; 20
 Scilicet invisos, carus jam deserit hospes
 Brettium fines (1). Thyrrhenas jam secut undas

Pars

ter, (initio per *πρὸς τὴν πόλιν* Parthenopes) dum ille biennio
Consentiæ aderat a Duce *Pennarandæ*, adhuc juven,
 munere Auditoris missus, qua postea discedens, *Salerni*
 stetit, R. F. Patronus; deindeque, post alia togæ mu-
 nia Collateralis R., & Vice Regni Cancellarius fuit.
 Quis plura de eo cupit, *Gimmam* adeat in *Elog. Acad.*

(1) An vero *Brettium*, vel *Brutium* scribendum
 sit, vel *Britium*, ut aliqui herciscundi, facile est, quod
 quidem disceptatur componere: *Bretium* nempe, vel
Brettium, juxta græcicam originem; *Brutium*, &
Britium etiam apud Latinos. Pervium enim est sæpius
 a græcorum in u proprium invertisse Latinos; aliquan-
 doque etiam in i. Ita Brundisium non *Βρυττιον* dixere,
 ul-

Pars melior nostri, & nostræ solatia mentis.
 O cohibete minas turbantes æquora venti,
 Ferte truces alio, si yestras Eolus iras 25
 Excitat. Heu Zephyri mites, auræque tepentes,
 Sternite molle fretum; leni, placidoque susurro
 Cærulea felici submurmuret unda phaselo.
 I Jane, i felix, rident en gurgite fluctus,
 Quo te fata vocant, & longo examine curæ, 30
 Prima tibi, complere vices, partesque tueri
 Absentis Domini, & fontes arcere rubelles.
 Mox graviore toga, longos imitanda per annos
 Jura dabis, placidas Regni recturus habenas.
 Hæc voluit, numquam parvo contenta labore 35
 Justitia, atque altum gemitu compellat Olympum;
 Nec finit errantes Mundo vilescere Leges,
 Et viduas dudum tanto terrore Curules.
 Ergo age ne Superis pugna: non viribus impar,
 Sors tibi præbet onus: nec tot discrimina rerum 40
 Immensum implebunt animum. Tonet aurea tandem
 Vox magnis metuenda viris, & fortibus olim
 Despectus reddatur honos. Jam Curia plaudit
 Adventum testata tuum: jam læta resurgunt
 Tempora, Romuleis forsan latura pudorem. 45
 Post fasces, curasque togæ te, Jane laborum
 Grata manet requies; hæc poscit præmia virtus.

Im-

ulcus non ἕλκος, scopolus non σκόπελος. Pariterque πλεω-
 plico: ενδύω induo, &c. Quamobrem Brutium dixere,
 non Bretium, & aliquando Brytium; quod etiam dixisse
 patet ex marmore illo apud Rhegium Julium a Jannone &
 Florio, aliisque relatum: *Correctori Lucanie*, & *Bry-*
tiorum. Cætera. Sed etiam antiquitus Latini Brettios
 dixisse ex MSS. *Livii* constat, ut animadversum a *Du-*
cherio est in notis *Festii*, verbo brutiani.

46

Impetrata Superis hæc: Diva, sed heu pede! claudio
 Infelix virtus, optatæ ad gaudia vitæ
 Sera venis! ventura tamen, modo ferrea durent 50
 Secula, nec jubeat pejore rigere metallo
 Jupiter. At tu, sive Fori clamosa sequare
 Jurgia, seu claros inter, dulcesque sodales
 Læta quies animi felices egeris annos,
 Vive memor nostri, atque animo haud ingrata recuset 55
 Nostra fides, sociumque precor per sæcula vivat
 Fœdus amicitia: Virtus pia fœdera sanxit.
 Jamque vale: mea me tellus, & mollia fulvi
 Cratidis arva tenent. Sic rerum ferreus ordo
 Jusserat: obscuri, nullique infensa paremus 60
 Ocia, quemque dedit cursum Fortuna sequamur.
 Cum velit immitis rumpat fatalia Clotho
 Stamina: non animo telum patiemur iniquo,
 Nec vitam optamus, nec dulci pellimur auro.
 Scilicet impavidum ferient fata aspera, nec me 70
 Jampridem invisam litem liquisse pigebit.

II. (1)

In funere Philippi IV. Regis Hispaniarum.

ITe meæ, quondam felices undique lymphæ,
 Ite salutatum ferali murmure Pontum;
 Ponite jam vitreos, vitreos jam ponite honores,
 Et

(1) Inducit Crathidem, de obitu ejusdem Regis conquerentem.

Et nullus posthac, nostros de fonte salubres
 Hauriat hospes aquas, virides, quas texerat alnus 5
 Ipse comas ponam. Auríferas linquamus arenas,
 Linquamus tandem: mutantur, & aurea nobis
 Sæcula, & in terris numquam reparabilis ætas.
 Cernite fuhereas pompas, & nobile saxum,
 Et breve carmen. Hispani Jovis urna Philippi. 10
 Huc decus Aufriadum, & gemini solatia Mundi,
 Transiit atra dies, & non mutabile fatum.
 Ferrea vis fati! nec me suprema dolentem
 Deficite o lacrymæ, neu tristes linquite voces.
 Hic juvat erepti Regis, magnique Parentis 15
 Flere vices: juvat hic miseris, longisque querelis
 Compellare Deos. Quas incestavimus aras?
 Quo scelere infami cælestes movimus iras?
 Sæpe æquata solo, & nusquam mea mænia vidi (1)
 Stare diu: nunc barbarico cessere furori, 20
 Nunc terræ sensere minas: mox extulit atra
 Signa cruenta lues, populataque flevimus alta
 Tecta virum, vilesq; casas: en ultima cælo
 Præcipitat clades, & lamentabile semper
 Exitium. Tum cedo malis, piget hæu, piget ultra 25
 Atque adeo invisum superis producere cursum (2).

Im.

(1) Innuit anteaestas Urbis ejusdem calamitates:
 quum bellicæ everfionis, ab Alarico Gothorum, & A-
 brâham Saracenorum duce, licet ambo ibidem tristi-
 to peremti; tum terræmotus, & pestilentia, de quibus
 Recupitum videtis.

(2) Ita Thylefius lib. II. 3.
*Qui nunc auricomans tristis caput occultis undis,
 Auget & insolitis fletibus, amnis aquas.*
 de eodem amne Brettium ait.

Sed

Immortalis ego? en tua tristia dona recuso
 Jupiter, & me seu rupta tellure, profundum
 Excipiat barathrum, aut lucem currusque paternos
 Rursus agat Phæton, & flammis torreat Orbem; 30
 Hactenus, heu, vixisse satis. Sic aurifer amnis
 Brettia dum fatus, medio caput abdidit alveo.

FER.

Sed priusquam hinc discedam, ne tædeat aliqua adversus Brutios notata refellere. Quum Brutiorum potentia finitimis invisa fuerit, inde est ut multis vexati sint probris ab aliquibus, ut puta Siculo Diodoro, Strabone, Gellio, Festoque, non vero a cordatis, ut Polybio, Plutarcho, vel Stephano. Ita fabulosum puta (ut illi docuere) brutium, *fugitivum* Lucanorum lingua sonare, nam & nullo oscorem linguæ, sive tyrrhenicæ, quæ *Lucanorum* erat monumento deducitur; neque credibile victtricem gentem turpiter appellari adamasse. Simultatem ostendunt quoque, quæ ipsi Festus, Gelliusque habent, verbo Bruttiani, eos nempe ajunt fuisse, qui officia servilia magistratibus præstabant, pœnæ jure, quod primum Hannibali se tradiderunt. Non enim Brutios primum ad Pœnos descivisse, sed *Boios*, deindeque e Cispadanis *Campavos*. Sed fabellæ quæsitus color allusione Brutiorum nominis, & Brutianorum. Quum Brutus apud antiquos latinos gravis denotet, quo sensu apud Horatium *bruta* tellus, & apud Plinium *bruta* animalia (*quibus durum cor riget*): ideo brutiani Romæ, & ante Hannibalem genus hominum, sive potius militum, durum & rigidum, & *brutiana* parmæ apud eundem Festum, quibus brutiani utebantur: at servi numquam militarunt Romanis, aut prolerarii, vilesque. Fortissima porro Brutia gens, ut a Romanis vinceretur, sex Consules intra sexennium, sexies triumphasse oportuit, quod videre est in Livii epitome.

PAULO STOCKIO J.C.

PATRITIOQUE CONSENTINO

S. D.

FRANCISCUS ANTONIUS JULIANUS.

*Blennium fere est, Paule dulcissime, & me tibi
memini promississe, quum Decollaturæ ruri tuo
apud Brutios diversarer, FERDINANDI STOCKII*
E vi.

*vitam, quam Schetinus expostulante Carolo Bur-
 ragna exaraverat, ad lucis usuram laturum ali-
 quando, una cum Schetini ejusdem auctioribus ope-
 ribus. Ille enim Gentilis tuus ex his, quæ Spar-
 tam vestram CONSENTIAM pro virili exornarunt,
 quibus, & facere scribenda, & scribere legenda
 fauste contigit, non infimus extitit, sed inter opti-
 mos omnium judicio comparatus. En; ubi primum
 familiaris rei meæ ratio impulit ut in hanc ΜΑΤΡΟΠΟΛΙΝ
 redirem, propositum arripui, tandemque exegi
 ad datam fidem liberandam. Sed non illius elo-
 gium nudum simplexque visum est prodere; cu-
 ravi etenim, ut veluti commentariolo adjecto,
 ΑΠΟΛΟΓΙΑ quædam loco starent, adversus invidos ob-
 trectatoresque, vel notitiam Stockiæ Gentis ali-
 quam perbiberent. Verum ne modestiæ tuæ gra-
 vis fierem, neve quis suspicaretur assentationis stu-
 dio parasse, quæ claritudo adegit assequendarum
 rerum, brevissime, & ἡς ἔπιτομῆς coegi, quæ lon-
 giusculam exoptabant historiam. Gaude igitur,
 Ferdinandum tuum, in antiqui honoris fidem jam
 redire eodemmet Schetini monumento, pyramidibus
 æque firmiore; quumque ea leges, quæ adnota-
 vi, humaniter excipe, meque, tui ut antea, ita
 deinceps amicum, studiosumque ut existimares rogo.
 Vale.*

*Neapoli VI. Kalend. Aprilis
 CIO DCC LXXIX.*

FER.

 FERDINANDI STOCKII

Patritii Consentini

V I T A.

PYRRHUS SCHETINUS,

CAROLO BURAGNA, AMICO DULCISSIMO

S. P. D.

HUMANISSIMIS tuis litteris STOCKII nostri vitam
 diligenter descriptam instantissime efflagitas,
 laudo curiositatem tuam, utpote, quæ de viro præ-
 clarissimo, sapientissimoque, ne nimium quicquam si-
 lentio cedere patitur. Equidem libens parebo, tum,
 ut mei erga te amoris perexiguum aliquando præ-
 beam argumentum, tum quia hoc memoriæ amici, a
 quo singularissime amabar, quasi debitum munus exol-
 vere videor. Ceterum haud ignoro, hæc tamquam ab
 amico scripta ad posteros minus fidei habitura. Ve-
 rum sciant velim, me ad amicum duntaxat scribe-
 re, & fortasse non penitus ignota: quod si quid no-
 vi (de seriis loquor) calamo exciderit, futilis men-
 daciæ a te ipso redargui facile possem. Nec celebra-
 rimum Stockii nomen adeo labile doctorum virorum
 mentibus video, ut mendicatis laudibus fulciendum

existimem. Abunde succurrunt veracissimæ, quas novit Italia, tuque ipse nosti, cujus exactissimum iudicium pluris facio, quam ceterorum. Hisce satis me excusatum volo: perlege interim jucundissime amice, & communem Amicorum, Reique litterariæ jacturam iterum doleas.

Natus est *Ferdinandus Stockius*, anno Salutis nostræ CIDI CXXI, VIII Kal. maij, paulo ante meridiem Tryschine (1), vetustissima Calabriae Urbe: Matre ejusdem loci, ex clarissima Munitiorum familia, Patre vero *Consentino Patricio* amplissimo. Vix infantiam egressus a Patre ductus est in *Xilianum* Oppidum (2) ubi, & apud proximos Mamertinos (3) *Feu-*
da,

(1) *Tryschines*, nunc Tabernæ, qualemcumque sed vetustatem non ultra christianam æram attribuendam esse notavit *Barrius*. Ex *Uria* ruderibus prope *Crotalum*, & *Semerim* amnes, ut meminit *Varro*, Tryschinem insurrexit, quodque ex ea ab Agarenis eversa superfuit, non Tabernis duntaxat, sed *Catacio*, quoque accessit.

(2) *Xilianum* XVIII. a *Consentia* lapide meridiem versus distat, non procul ab *Ocinaro* flumine, sive *τὸ ξυλὸν*, nam prope silam nemus, sive a *Syllano* Romanorum duce conditum.

(3) *Mamertum* ultra *Ocinarum*, a Campanis conditum, auctore *Strabone*. Situs non inter *Locros* & *Rhegium*, ut apud eundem *Strabonem* *Holstenius* fallitur, sed supra *Terinam*, contra silæ fauces, ubi est adhuc, sed tantum magni nominis reliquiæ, quo revera consentiit *Strabo*. *Ibique Urbs est Mamertum, & Silva picem ferens, quam Brutii silam vocant.* Mamerti nomen a *Mamerte*, ita *Oscorum* lingua *Martem* appellatum advertit *Schottus*, non vero quod *Orientalis* significat, ut *Mazochius*. Ita Mamertinorum nummis parte ex una *Mars*, ex altera gallus gallinaceus, aliquandoque præter
Mar-

da, & opulentissimos agros Majores sui habuere. Ibi prima Grammaticæ rudimenta edidicit. Puer adhuc, Præceptoris ignaviam indignatus, propriis ingenii viribus in grammaticæ, & poeseos studiis adeo profecit, ut vel hinc de perspicacissima indole licuerit conjectare. Puerorum cætus, lususque omnes, quibus pueri maxime delectantur in tantum adversabatur, ut vulgo solitarius appellaretur. Quæque cibo, & somno supererant horæ, lectitandis (quicumque in manus inciderint) libris sedulo impendebantur: hic pueri jocus, hæ deliciæ. Objurgatus aliquando a Patre, quod interdiu in vicini memoris recessu æstuante sole, omisso prandio ab ingenti librorum acervo pene obrutus inveniretur, respondit. Quid si ludentem deprehenderes? Nescias modestius, an mordacius. Quis tantam morum gravitatem non miraretur in puero? Quis stoicam illam, & imperturbabilem animi temperantiam in juvene non prospiciat? Adolefcens jam, & pro ætate sciendi gliscente libidine, Tryschinen rediit, ratus veteris doctrinæ, qua semper Urbs illa floruerat, parvulas adhuc reliquias superesse. Monachum quemdam adiit in mathematicis mediocriter versatus. Has festinanter, & ut ita dicam uno hau-

E 3

flu

Martis caput est piceæ arboris fructus a cervice. Mos enim antiquorum erat in silvis Marti sacra facere, quæ de re silvanum appellebant, votumque eidem villici probubus, ut bene valerent cum gallo faciebant, ex Catone evincitur; adsunt nunc quoque Mamerti antiquissimæ boum cryptæ. Mamertini Brutiis copulati potentissimi extiterunt, fortiaque multa gessere sub *Agathole* in Africa, indeque Messanæ, strenueque præliati sunt cum *Hierone*, *Pyrrhoque* Regibus, & ipsi occasio primi belli Punici, quum *Messanæ* primum recepti fuere.

stu ebibit, at ne sic quidem æstuans animus paulum acquievit. Comparata ingenti pretio maxima antiquorum codicum copia, Xilianum reverlus est. Hic amænitate loci, magisque solitudine delectatus, diu commoratus est, solito vivendi more satis contentus. Hinc solutis, ut dicitur anchoris, per vastissimum omnigenæ sapientiæ oceanum, totis velis ad virtutis apicem felicissime pervenit.

Jam, ne quid avidissimum lateret ingenium, musicæ quoque operam impendit; quamquam vitio dissônæ vocis parum blandiente profectu. Hujus dulcedine adeo oblectabatur, ut nulla fere dies sine cantu absolveretur pomeridianis horis, ineptioribus, ut agebat, degravatis jam ex cibo, hebetatisque spiritibus.

Annum agens XXX a Patre evocatus, Consentiam petiit, ubi paulum inmoratus suæ gentis uxorem duxit, Patris ingenio magis indulgens, quam suo. Vix anno elapso, quantum animo paterna pietas dolorem sentiat penitus accepit, immaturo partu amisso Filio, addita, & Sponsæ ex abortu sterilitate. Nec tamen adeo tristatus est, ut consueta studia vel minimum intermiserit. Quinimo, & suadentibus consanguineis, ne parum fecundam Conjugem aliquando despiceret; imo gratias (facete inquit) Jovi liberatori, qui onus meum, qua licuit parte imminuit; gravem siquidem sarcinam Conjugem esse, at superaddita sobole gravissimam fieri.

Tépuerant jam Consentia longo temporis intervallo Thelesianæ Philosophiæ igniculi, mox fortasse penitus defuturi, cum opportuno Stockii adventu vehementius revaluere. Restauratæ, ejus opera, nobilis
Con-

Constantium Academiæ (1), Princeps omnium votis deligitur, abditos tandem ingenii thesauros exercere coactus, modestia ejus plane reluctante. Hic de arcanis naturæ miraculis, de ipso Naturæ Parente, deque ceteris disciplinis, tantaque energia, tantaque verborum vi differebat, ut difficillima quæque, velut in speculo ad oculum ostenderentur. Porro adstantium animos paululum fatigatos, tanquam per altissima disciplinarum monumenta eVectos, opportuuna Parnassi amænitate jucundissime recreabat. Carmina tum græco, tum latino, tum denique italo sermone exarata recitabat eruditissima, atque jucundissima. His dictandis, latinis præcipue, adeo affluentis, proutique ingenii fuit, ut velocissimum excidentis calamum sæpe fatigaverit. Quodque amplius mireris, ne ex

E 4

jo-

(1) Eodem ferè tempore, quo multæ post renatas litteras, per Italiæ Urbes Accademiæ institutæ, a Jano Parrhasio instituta fuit *Consentina*, quam plenius postea excoluere, *Bernardinus Thylessius*, deinde *Sertorius Quattrimanus*, & *Joannes Paulus Aquinas*, qui incassum peculiari eam studuit insignire nomine, fortiter respuente imo ridente, non secus ac *Menckenius*, *Quattrimano*. Deinceps *Constantium* appellata fuit, ut memoriæ obsequeretur *Joannis Baptiste de Constantio*, *Consentini* Antistitis, circa Annum 1591, qui eam pro virili exornare studuit. Celeberrima etiam hæc extitit Urbs tantis viris, ex ea Academia prognatis. Apposite *Thylessius*.

*Qua vetus aucta viris, septem se montibus effert,
Æmula Romanis montibus, & Libycis;*

Dives opum, Calabrumque decus Consentia.

Namque:

Tot regit hæc numero, sic fama est, oppida Cælo

Quot lustrat gradibus longum Sol aureus annus.

Subdit Granus.

joco quidem manantes versus, virgilianam majestatem desiderabant. Memini ego eruditum quendam virum, hæc a me relata parum credentem, præbuisse illi argumentum ex industria perquam aridum, cumque quæ retuleram cognovisset, exclamasse: Si Pythagoras vera scripsit, quis neget Stockium Maronis animam sortitum esse. Nec minor felicitas in soluta oratione, quin ad antiquorum quempiam imitandum insita ingenii sui felicitate stylum flectebat.

Interea domestico impellente negotio Romam perrexit, quasi felicitati nostræ invidente Fortuna. In illa Urbe gloriæ suæ latius eluxit fax, quæ intra Calabriæ fines hætenus delituerat. Exposceret ordo, ut singulas hic Stockii laudes Romæ meritissime consecutus recenserem: sed ne elogium (1) texere videar, consulto omitto. Illud intuisse satis sit, universas maximarum artium scholas, cum in difficili hærent Stockium tanquam Pythium consuluisse; ejusque vaticinia, potius, quam sententias, divinitate plena, pleno ore excepisse publice professuras. Ceterum ne quid in opulentissimo artium emporio non lucrifaceret, picturæ, qua mirifice capiebatur impensam operam dedit; irritum nimirum conatu, nam rude in id tantummodo ingenium nactus, ab incepto penitus destitit. Hebraicam linguam perfectissime edoctus, gravi super ingruente morbo, usque ad prima elementa dedidicit. Hujusce oblivionis repentinam pene oblivionem, quandiu vixit identidem dolere solitum meministi. Biennio non minus instantissimæ
ami-

(1) Quantum inter se distent *elogium*, *adclamatio*, *inscriptio*, &c. vide *Pignorium* peculiari libello, item *Maresium*. II. q. 25.

amicorum preces, blandaque summæ authoritatis imperia Stockium nostrum in Urbe detinuere. Demum feliciter peracto negotio, jam ad Patriam revertentem tenuit deliciis suis obvia Parthenope.

Pene omnium concursu benigne, comiterque Neapoli exceptus est: quanquam luxuriantem in deliciis Urbem illam accepimus, nimia fortasse Campani Cæli benignitate, a severioris studiorum curis delicatos, mollesque animos avertente. At hercle non virtus, non tantus publice, privateque honos habitus, ab infenso calumniæ morfu eum omnino tueri valuit. A monacho quodam [nomini parcendum duco] de Kabalæ exercitio accusatur, tanquam mathematicus & impostor. Verum tantum obfuit ut Stockius timeret, ut ultro judicem adierit causam dicturus, nullo eloquenti ore Patrono, quam innocentiae suæ adhibito. Nec diu iudicio stetit, detecta calumnia, innocens absolvitur. Læsa Stockii patientia, tanta exarsit iracundia, ut posita semel philosophia in delatorem, etiam ultra probra, insævierit.

Triennium fere Neapoli fuit aeris salubritate pellectus, fortasse diutius immoraturus, si pétentibus amicis, & Patria, reditura suum ulterius contendere potuisset. Rediit tandem, quasi Uxori iusta soluturus, in comuni pestilentiae clade mox absumptæ. Conjugis fatum, ipsumque fati genus vehementer indoluit Stockius. Ceterum in renovata peregrinandi spe solatium tandem invenit. Verum nec amplius peregrinatus est, neque hanc mentem exuere unquam potuit, quamquam ex nimia vigilia vitiato stomacho, parum prospere valetudine utebatur, paucorum duntaxat amicorum consuetudine contentus, quibuscum

libenter cœnabat, & jucundissime confabulabatur: invidentibus plane cunctis, quod inter graviora Civitatis incomoda (forte nonnulla contingerant) placidissima animi securitate frueretur. Atque parum erat malignitas hominum tranquillitati nostræ obfutura, nisi & fortunæ potentia exarlisset invidia.

Prope jam finem anni CIDDCLXII, alterum & L. annum agens Stockius, quum in lecto sinistram crus vehementius scalperet, paululum inibi ulcus suscitavit. Leniora primum quæsit medicamenta, verum his minus juvantibus, grassante in dies ulcere, paulatim crus erodente ad majora recurrit; ac ne sic quidem proficiens, longiorem curam pertæsus, efficacissima, prorsusque exiccantia adhibuit remedia. Post nonum fere mensem siccato pene ulcere, ex cohibita intra venas humoris malitia, febris erupit, quæ a medicis nostris simplex, ut ajunt, tertiana appellatur. A primo insultus die Stockium nostrum e medio rapuit, non antea vi morbi a Medicis cognita, quam inter plorantium amicorum brachia exanimatus reperiretur. Obiit XIV. Kal. Octobris Anno CIDDCLIII, ætatis suæ secundo, & L., mense quinto. Sequenti die, honestiore, qua licuit pompa apud Templum Divæ Mariæ de Laureto, delatum cadaver, in antiquo Gentis suæ tumulo funeratum est. Illud profecto mirabere, quod inter tot exterorum justissimas lacrymas, ne una quidem ingratis civibus oborta est. Excute admirationem amice suavissime: nosti quandoquidem imperitorum mores, litterarumque fortunam.

Vul'gata interim Stockii morte, ex nonnullis Italiz Urbibus consolatorias litteras [fortasse Patriæ suæ

sua vicem impleturas] accepit Ignatius *Samblasius* (1), vir genere, & doctrina satis clarus, affinitate, atque amicitia Stockio nostro conjunctissimus. Prædieaverat ex directione Martis sibi fatum imminere, Anno CLODLXIV, hinc quum primum morbo correptus fuit de extremis dubitare cœpit. Suadentibus amicis, ne ex inanis Astrologiæ vaticiniis tantopere tereretur: utinam, inquit, fallerer. Auctus præterea timor a *Chiromante* quodam, prognostin ejus adamussim confirmante. Concordabant somnia; pridie enim quam exstingeretur retulit adstantibus, se cum amicis plerisque jam defunctis, simul discumbentem somniasse.

Statura fuit justa, corpore obeso, oculis parvis, cæruleisque, naso paululum obtorto, raro capillicio, ac leniter inflexo, jamque ad calvitium vergente. Vultu quidem parum venusto, sed qui gravitatem illam, majestatemque litterariam præseferbat. Calvitio ita offendebar, ut amicis etiam id ex joco objectantibus, irascebatur. Cumque & hoc, & deformitatis nomen tam ægre audiret, in cultu tamen, ornatuque corporis paulo negligentior erat, quo deformitatem augeret; asserebatque ad nuditatem tantummodo operiendam, vestium usum præbuisse naturam. Cibi parcissimi fuit, ut qui secundum fere ferculum fastidiret. Vini paulo appetentior, illudque nannisi electissimum sorbebat, quo male habentem, stomachum confirmaret; neque unquam, aut cum
ami-

(1) *Ignatius Samblasius* natus Consentia, anno 1616, munere Justitarii per Provincias insignitus fuit, litteris humanioribus satis eruditus. Obiit in patria 1693.

amicis , aut cum exteris epulatus , solitum victus ; potiusque modum excessit. Nulli præterea Veneri indulsisse , nisi iustæ uxoris , facile crediderim . Ejus verecundia tanta sane fuit , ut plus iusto jocolis verbis læderetur , rubore penitus suffuso . Memini in cæna , quam de more amicis apposuerat , liberius iis confabulantibus , demissis oculis , modesto silentio , garulitatem exprobasse : hinc renovato joco , ex illis unum exclamasse : ex Xenocrate marmoreum amicum habemus : mirum profecto , cum nihil unquam , ut amicitia morem gereret prætermiserit . Divitiarum usque adeo contemptor , ut numismata omnino ignoraret : hinc rei suæ familiaris profusissimus , idque exinde potissimum claruit , quod ex oppulentissima Avorum hæreditate , vix quæ ad victum sufficerent superfuere . Neque alieni appetens : quinimo a nonnullis Regni Proceribus oblata virtuti suæ munera , constanter aspernatus est , addens : molestas curas divitiis infinitas fugiamus .

Naturam simplicissimam , pusillumque admodum animum sortitus est , ut umbras phantasmata , lemures , & alia id genus etiam in fabulis audita , pene pueriliter extimesceret , ridentibus amicis , atque ex industria timorem augentibus . Ceterum Religionem sanctissime coluit , quumque ad probam , honestamque vitam spectantia christiano more explicuit . Audisti fortasse amice , servulos ejus identidem querentes , quod in sacris precibus occupatus , insomnem penitus noctem , quandoque exegerit , nec tamen malignantium calumniæ defuere , qui illum minus religiosam impie contenderent , quod sacris , plerumque assidens interesset . Huic tam futili argumento , quo adversus innocentiam

tiam improbitas utitur ; respondere dedignamur. Illud profecto stomachum mihi facit, quod qui avaritia, libidine, quique porro flagitiis omnibus ubique infames fuere, nimiam quamdam Religionem, aut potius observantiam in homine, jam valetudine, atque ævo confecto perquirant (1).

Jam tanti viri litteraria monumenta jure optimo expectas amice, atqui nulla propemodum extant : scripsit enim perpauca, hortantibusque amicis, ut aliquid post se, suo dignum ingenio relinqueret, respondebat, male se inglorium decedere, quam improbo labore vitam absumere : non hæc sua tanti non esse, ut aliquando sint gentibus profutura. Adeo humiliter de se sentiebat vir sapientissimus, quumque in omni disciplinarum genere consumatissimum norint cuncti, se nihil omnino scire serio affirmabat. Juvenis adhuc propositiones nonnullas mathematicas notavit, Euclidis elementis fortasse addendas (2). Scripsit de naturali Philosophia notatu digna, sed admodum pauca. Quædam arcana chymica, genio indulgens.

Opu-

(1) Genua flectere, (Homero ; γαυάζειναι, *Ili.* I., 440. non semper precantes usurparunt antiqui. Frequentius stantes, habituque in cælum erecto. Neque insolens sedere : nam Davidem, Eliamque, ita aliquando orasse scimus, & in lectulum jacentes non raro. *V. Psal. XCV. 6.* Supremi vero Numinis adorationem, mos omnium Gentium fuit, flexis genibus aperire.

(2) Et si dejectæ, poësis, & eloquentia jacerent, quam maxime vero floruisse superiori Italianæ ævo, augmentis scientiarum, abunde testantur tot celebriorum virorum nomina, exemplumque tenes etiam in Stockio.

Opusculum de divinatione ex esu , quod *παγοματεία* appellabat, curiosum plane, sed vix inchoatum reliquit. Astrologicas quasdam prænotiones ex causis universalibus. Libellum hunc, morose nimis extorquentibus amicis typis dedit, in quo feliciter Hispaniarum Principis nativitatem vaticinatus est. Carminum complura fragmenta. Theocriti demum Eclogas, atque Isocratis Orationes, otii causa, latinitati donabat, quum morte præventus esset, majori scilicet hominum damno, quam suo. Ex his unus duntaxat Astrologicus libellus Consentiae excussus superest, nam ceteræ tanti viri præstantissimæ lucubrationes suorum incuria periere.

Habes amice, *Stockii* nostri vitam fideliter magis, quam ornate descriptam. Plura quæ vacant, & quidem scitu digniora, adicere non libuit, & fortasse non licuit. Tu supple ex thesauris memoriæ tuæ; quin, & proluxa ineptaque, jure tuo reseca. Omnia quidem incompta, sed certe vera, quippe veritati malui studere, quam stylo. Vale candidè Amice, meque tui obsequentissimum, ut soles ama. **CONSENTIÆ**, pridie Kal. Augusti. Anno **CIDDLIV**.

A D V I T A M
FERDINANDI STOCKII

N O T A N D A.

ET si optimus, integerque fuerit Stockius, probitatem vero suam, a vulgo in piaculum quoque retortam scimus, ut sæpe sæpius litteratorum tulit Fortuna. Quot iniqui animi exempla! nec nobis est recoquere. Ex Calabris ipsis, quot mala vulgi calumniis perpeffi sunt Campanella, M. Aurelius Severinus, Pomponius Lætus? Neque inoffensus debebat Stockius decedere. Ad animum redeunt, quæ paullo ante Schetinus meminit, illum a Monacho quodam, veluti mathematicum accusatum, sed innocentem absolutumque discessisse. Quæ vero in vita ejus delituerat invidia, flagravir post mortem. En occasio ex vani cujusdam hominis deliramento. Hic Stockio. O si amicus, effusa scatebat nobilitatis Avorum jactantia, auebatque supra modum celebrari. Inepte existimabat virtutem, in qua nobilitas omnis, judicio successionis parari. Nobilitatem domus inter Fortunæ bona omnes intelligunt, perinde ac divitias, quæ, ut apposite Seneca, si effluerint nihil auferunt. Flagrabat præterea humanæ, Sanctorum quoque dignitatem superaddere. Mussitabant plerique, sed auctoritas ejus, quæ in Magistratu summa silere

cogebat. Vendidit itaque, sed extremos prope Stockii annos, Joannis cujusdam, veluti gentilis sui fabulam, quique gigas, & miles in Svevorum Dynastia, deinde propheta & divus heremita. Præter vitæ historiam, quam effinxit, cultum illi beatitudinis asseruit, in eoque manutenendum edisserens Romano jure, non secus ac de rivis ageretur. Exemplum profecto notabile humanæ debilitatis. Sed quum factum, innotuitque, Romanum Inquisitionis Tribunal profanum dixit. Jam satis tunc cesserat Stockius, fuerant & Consentini, fortassis quidam, inventi participes; & quum facile sit mortuos insimulare, Stockium ipsum culpavunt, ut se ipsos liberarent. Sed aliter se rem habere, ex ipsa, quam ille Neapoli edidit 1660, Svevorum Historia patet, tum ex indole hominis vafri, doctique. Constat namque, diligentem publico muneri obeundo, variaque haud imperite publici fecisse juris: De controbannis Clericorum: De successione per pactum acquirenda: De successione Regni Neapolitani, &c., ita ut, non illud ab alio velificatum verisimile, nisi stupidum putes, quum non fuit. Præterea stylus historiæ dissimilis, cogitandique modus a Stockio, inventorumque modus: legitur ibidem enim inter alia, lib. III. p. I. num. 51. cujusdam Consentini Judicis, judiciaria narratio de Marduchio Gigante perridicula. Constat etiam, quæ consarcinaverat, omnia a Monacho quodam in Libro *ΑΛΕΞΙΑ*, sive Mirabilium veritas defensa, jam pridem evulgata. Cui igitur suusum erit in re gravi, tot, tantosque, quod unus fallere potuerit Stockius, & nulla impellente causa? Nam, nec sanus crederet

Ore-

Orestes idque fecisse, ut illius marsupia emungeret. Non hoc tale viri philosophi ingenium, nobilisque generis, qui solus domi, frugi, & amplissime dives. Injuste senserunt profecto, qui vulgi rumoribus ducti de Ferdinando obloquuti sunt.

Sed hoc duntaxat culpandum Stockio, plus æquo indulgisse, quam solidum perdoctumque decebat ingenium, Astrologorum vanitati. Sed nondum sua ætate Arabum somnia excussa erant, unde & somniavit ipse aliquando, præsertim in eo, quem italice edidit: del portentoso decennio: multa vaticinatus de universali monarchia, deque fine Mundi. Verum similia effutiisse eos constat, qui ante ipsum præcesserant Astronomi, ut Barrazanus, qui Mundum periturum censuerat Anno 1656., Cusanus 1700, & Cardanus 1800, quod non dum venisse letandum. Imo & Newtonum ipsum, quod mireris, dulcis ea vaticinandi insania luserit, Orbis ruinam prædicantem, Anno 2255, quum Cometarum unus ita Solem urgeret, ut lucem omnem absumeret.

Dolendum vero, quod magis interest, omnia fere de Ferdinandi ingenio monumenta intercidiisse, & ludicra etiam quæ vulgata fuere, ita rariora esse, ut quasi non extent. Ideo non ingratum censui de eo conferre, quod pone sequitur fragmentum.

Quid moneat Titan, ubi primum vellere Phrxi
Emicat aurato, referatque volantia cœli
Ora, renascenti, signis furialibus, anno?
Vocales poscis numeros, tryподаque Syrorum
Astrophile. At vulgi nimium sententia fallit,

Audentem fatum, reditu prænoscere verni,
 Ni parvis satagas ingentia nectere monstra.
 Hunc celebrant annum, celebrant pariterque sequentum
 Annorum seriem, magno molimine longam
 Æthera: Jamdudum liquit fastigia prisca
 Belliger, & Clarium desert angustior Orbis:
 Jamque prope est tempus, quo tristis falcifer, alma
 Corpora dira Jovis Chironis miscet in igne,
 Et nova maturent ferales lumina partus.
 Cernis, ut igniferi persistant arma cometæ
 Ut modo defectus triplicis crudelia passim
 Germina luxurient, terrisque extrema minentur
 Fata, quibus quartas superaddat Junius umbras,
 Hæc tibi fatidicum statuit præludia carmen:
 Incipiam. Da jura ferox pugnantia terræ
 Vere novo Mavors, æstatisque temperat horas
 Cypris ad hæc eadem, calcatis imperat uvis.
 Denique brumali dominetur tempore Chronus.
 Hinc age primorum noscas surgentia monstra
 Corporum, & in mistis fatum lacrymabile rebus
 Expecta. Ardescent feralia in æthere signa
 Sanguineis flammis. Zephirò jucunda negantur
 Carbasa, & arenti carpentur frigore veris
 Ora, nec incendet campos ardoribus æstas;
 Mensibus autumnì corruptus defluit humor,
 Assiduumque gelu tenebroso fundet ab axe
 Bruma, & ventosum stimulant effera pontum
 Sydera plus æquo, quadranti quolibet anni,
 Et concussa fremet magno cum murmure Tellus:
 Insuper arboreos fructus, segetesque nitentes,
 Atque armenta bouum, pecudumque evertet Olympus;
 Nec placidos hominum mores, dignumque decorem
 Corpore desistet: dum tristis regnat ægestas,

Et

Et iuvat ingeminare dolos, & vivere raptō.
 Deferit hinc agrum curvi moderator aratri,
 Hinc timor horrifico perlustrat frigore mundum;
 Despicit, & trepidos Junia Saturnia partus.
 Nonne fuit satius liventis semina Chroni
 Undique diffundi, & lethalis fulmine tabis
 Omnia corrumpi, exauriri civibus urbes?
 Quid novi Persephone meditaris funera tristis?
 Quid nova terrifici prætendis signa tumultus
 Regnorum everfor Gradive, atque aurea Regum
 Stamina concidis, Mundumque evertere tentas?
 Tandem parce, ferox, cultum scelerare fidemque:
 Barbaraque antiquas variet, nec buccina leges.
 Adfore fata monet zephyrorum in sedibus altis,
 Qui mare, qui terras moderetur solus in Orbe
 Regnator, pacisque parens, placidæque quietis
 Corporaque exolvēt, latebris inclusa Tyranni.

ALIORUM DE FERDINANDO STOCHIO
 JUDICIA.

AUCTOR EPITOMES NOBIL. CONSENT. VENET.
 APUD ALBINUM 1713.

*Præterito sæculo floruit Ferdinandus Stockius
 bonarum artium apprime doctus. Philosophia, A-
 stronomia, Mathematica & Astrologia celeberrimus,
 vir certe præstantia, ac doctrina quavis laude
 dignus.*

ELIAS DE AMATO. PANTAPOLOGIA CALABRA.
 NAP. 1725.

*Stocchi Prosapia, undique gloriosa, Stemmata,
 litteris, & Dominatu, in Paulo; & Ferdinando,
 F 2 qui*

qui omnigenæ sapientiæ laurea cinctus, quam alii per sudorem, hic per ocium carpsit: Philosophia, Mathematica, Astronomia, Astrologia sæculo elapso, novum Orbem, nova lumina, novosque morus detegendo.

MARCHESE SALVATORE SPIRITI MEMORIE DE' SCRITTORI COSENTINI. NAP. 1750.

Se mai acutezza d'ingegno, intelligenza di varie lingue, e cognizione di molte scienze concorsero a render degno di lode alcun soggetto, queste si adunarono in Ferdinando Stocchi, il quale nato di nobile schiatta in Cosenza, divenuto egli solo maestro di se medesimo, acquistò maravigliosa facilità nel poetar latinamente, acuta sottigliezza nelle fisiche speculazioni, e pieno conoscimento delle matematiche.

CAROLUS SUSANNA.

In vita Caroli Buragnæ; Neap. per Salvat. Castal. 1683.

Hic est ille Ferdinandus, vetere Consentina, nobilique stirpe ortus, qui ad restaurandas artes, & scientias a natura factus &c.

ANGELUS ZAVARRONI. BIBLIOTHECA CALABRA.

Ferdinandus Stockius Consentinus, Philosophus, Theologus, historicus peritissimus, linguarum notitia clarus, uno verbo omniscius, ac multi & celebrati nominis ... ediditque: Del portentoso decennio, opera astrologica part. 1. Consentia apud Joannem Baptistam Mojum, & Ruffum 1655. in 8. Item carmina, & lusus, ibidem. Obiit anno 1661. Vide de eo Gregorium de Laude in apologia Abb. Joachimi.

DE

DE FERDINANDI STOCKII,

SUORUMQUE PROSAPIA.

Litterarum præstantiam, generis nobilitatem augere, non secus ac armorum fulgorem, gentium moribus est receptum. Ne autem *Ferdinandi* nobilem prosapiam, & ex ipso nobiliorem, defecisse credatur, quum absque filiis decesserit: aliqua perhibere censui de *Stockiorum* gente apud *Consentinos*; alioquin abstinuissem, nam & me non latet verissimum, quod *Junior Plinius*, *Saturnino* animadvertit: *alienas laudes, parum æquis auribus accipi solere*. Patet undique claritudo, & vetustas *Consentinæ* nobilitatis, retuleruntque jampridem viri docti ad inscriptionis commentarium *Statuæ Julii Agræ*, quem primus omnium edidit *Parrhasius*. Sed inter antiquissimum *Patriciorum* ordinem, non minus antiquior *Stockiorum* genus, ut omnes testantur *Rei Consentinæ* Scriptores. Originem ex *Anglia*, vetus est traditio processisse, quod & vocis a *Stoke* dynastia intendit etymon, & insuper *Cantuariæ*, *Londiniquæ*, non minus celebris gens *stockia* morum sanctitate, atque civili prudentia. Fertur namque inter alios, prognatos ex ea *divum Simeonem Stock*, *Carmelitarum* ordinis Generalem Ministrum, defunctum Anno 1175, & *Petrum Carmelum Stock*, *Conlegii Oxoniensis* primum *Rectorem*, de quo vide *Morerium*. Eiusdem Gentis autem apud nostrates adventus, non adeo perspicuus, ut ego sciam, quod potius modestiæ propriæ dabis argumento, non enim avorum imaginibus elata scriptores exposulavit. Conijcere vero licet, illud pro-

pe temporis adventasse, postquam *Aragonum Rege Alphonso*, ingrati animi apud *Johannam II.* infimulato, *Ludovicus III Andegavensis*, regia adoptione insignitus, Neapolim properavit: refertur enim inter fortissimæ Classis admiratos a Mediolanensium Duce auxilio missos Reginæ, ut *Guido Turellus*, *Franciscus Scaglioni*, alique, *Paulum* quoque de *Stoch* adfuisse (1). Rebus feliciter gestis, Ducem Calabriæ constat Andegavensem honestatum, quæ regnandi erat prærogativa, id propter, ut eruitur ex Regiæ Syclæ regestis, (2) commoratus ille Consentinæ cum *Margarita Sabaudensium* uxore, *Stockium* inter militiæ primores declaravit. Hic proinde satis, muneri obeundo diligens, largitiones quamplurimas & Feuda, præsertim aquæ Mamertinos, & Xilianenses ab eadem obtinuit Regina, diuque ejus tenere Successores, de Archiis nuncupata, & de *Petrisiis*, ut videre est in Regiæ Cameræ Regestis (3). Id principium Consentinæ domus, notiozem genesis nunc redigam, quoad Ferdinandum attinet ipsum, qua ut plurimum de re, testem indubium quoque habeo, Acta causæ in Sacro Regni nostri Consilio, inter *Julium* ejusdem generis *Stockium*, *Ferdinandumque* de *Carazolis*, Neocastrensi Comitem, Commissario *Vincentio* de *Franchis*, Ascanioque Longo Scriba.

Nicolaus ante alios accedit de *Stockio*, qui annum prope (4) CIOCCCCLXX Regis *Ferdinandi I.* impetrato assensu, quemdam emisse feudum comperio de *Ciambra* dictum, sive de Porta, in Agro Neoca-

ca-

(1) Vide Ammiratum & Murat. Script. t. XII.

(2) Reg. partium III.

(3) Partium III. & eundem Processum.

(4) Process. fol. 11. & Reg. part. III.

castrensi ab *Alphonso II. Duce Calabriae*. Verum aliquot post annos evenit, ut idem Alphonsus jam Rex, feudum eundem Henrico Fratri concesserit, æqualem Stockio dare pollicitus, quod quidem minime fieri potuit; namque eo fere tempore a Carolo VIII Francorum Rege, terra, marique exterritus Regni gubernacula Ferdinando Filio deferens, ultro Siciliam navigavit.

Interim diem suum Nicolaus obierat, relictis ex *Impernata Mazza* uxore, duobus filiis, Paulo natu majore, & Petro Joanne, a quo recentiores deveniunt Stockii. Quum autem in ea fæda rerum turbatione, plures Civitates, Oppidaque ab Aragonensibus defecissent, Gallis adhærentia, fortius navanda Regi suo operæ adlaboravit idem Paulus, qui militari erat insignitus potestate. Idcirco ab *Aloysio Cardinali de Aragonia*, regias explente vices, quique *Alphonso II.* Frater non autem nepos, ut inepte *Troylus*, restitutionem *Feudi de Ciambra* obtinuit, demeruitque simul aliorum concessionem *Comunium Xiliani*, *Baliatus* officii, *Mastrodattia*, & *Castellania*, datis ad id litteris die 4 Decembris 1495, sequentis inter alia tenoris: „ Avendo considerazione alla fe-
 „ deltà, e servizio di continuo prestito alla prefata
 „ Maestà per lo magnifico Messer Paolo dello Stoc-
 „ co, nostro diletteffimo, ed anche alli grandi dan-
 „ ni, ed intereffi ave in le presenti rivolture per
 „ ditta fidelità, e servitio patito, ed al presente pa-
 „ te, volendo nui rimunerare a detto Messer Paolo
 „ de sua fidelità, e danni patiti, gratiose l'avimo con-
 „ cesso lo possesso della Ciambra, o vero de la Por-
 „ ta, in lo tenimento de ditta Città di Nicaastro,
 „ juxta suos fines, secundo da privilegi autentici ap-
 „ pa-

„pare, cum omnibus juribus, & rationibus eorum, nec
 „non la Bagliva con li Comuni, e Mastridattia del-
 „la Terra di Xiliano, con tutte ragioni expectanti
 „ad ipse, ed ancora la Castellania del Castello di
 „essa Terra quale concedemo ad esso Messer
 „Paulo, perfino a tanto, che per la Maestà del Si-
 „gnore Re non sia altrimenti provisto (*Process. fol.*
15. V in Regesto part. 3.) Nec minus constanti ani-
 mo sub Rege *Fiderico* militavit, cujus causa ab
 ipso confirationem quoque ejusdem Feudi de Ciam-
 bra obtinuit, quod patet Regio diplomate, die 10.
 Januarii 1497. cujus verba præsertim: Nos vero sup-
 plicationibus ipsius Pauli, tanquam justis, & ho-
 nestis benigne annuentes, considerantesque grata
 potissimum fructuosa utilia, & accepta sua servi-
 ta erga nos, & statum nostrum, omni tempore to-
 ti domui nostræ præstita; & impensa, cum sum-
 ma fide, studio, & amore, præsertim præteritis
 bellorum turbinibus & Regni nostri revolutioni-
 bus, qui fortunas suas amittere, conjugem, ma-
 trem, & natos relinquere, exilium sponte, labo-
 res, molestias, impensas, & demum vitæ peri-
 cula pati constanti animo, fortique pectore non
 dubitavit, ut jam dicto Domino Ferdinando Re-
 gi Serenissimo, & Filio nostro colendissimo, &
 nobis optime fideliterque serviret, nec non inspe-
 ctum habentes ad ea, quæ in præsentia præstat,
 & præstiturum speramus continuatione laudabili,
 quibus rebus inducimur, ut non solum hæc illi
 confirmemus, sed majoribus nostris regalibus do-
 nis merito afficiendum esse indicemus, & propterea
 tenore præsentium, de certa nostra scientia
 deliberate, & consulto, ac gratia speciali eidem
 Pau-

Paulo pro se, suis heredibus, & successoribus ex corpore suo legitime descendantibus in perpetuum, feudum ipsum, cum vinea prædicta, vulgo della Porta, alias della Ciambra confirmamus, &c. (ut in Regest. privileg. III. & in Process. fol. 6.) Idque Regiæ largitioni amplius achæsit, ut paucis post mensibus exemptionem obtinuerit census publici, perpetuæque familiaritatis honorem Regalis domus, quod constat ex diplomate die VIII Martii exarato (1).

Sed jam ventum erat, ut ea prodierint occulta consilia, quæ diu ad *Fidericum* perdendum excogitata, eundem cum Regia familia ex *Ænaria* Insula, ubi se receperat, extorrem ad *Gallias* impulerunt. Igitur ditione Regni, postquam, Gallis pulsis, potius Hispani, non destitit Paulus fideliter, ut postulabant tempora, Catholico Regi *Ferdinando* obsequi. Ac proinde quum a *Consalvo Ferdinando* de *Corduba*, die 20 Maij anno 1502, tum a *Joanne de Aragonia*, Comite *Ripæ Curfæ*, die 7 Martii 1508 Proregibus, eorundem privilegiorum de Immunitate census, & Regiæ domus familiaritate confirmationem obtinuit: *Propter merita* (en verba) *& servitia ejus Patris, ac etiam, sua præstita & impensa pro statu Serenissimæ domus Aragonum, & signanter pro servitio, & statu ipsius Catholice Majestatis in recuperatione sui Regni, etc.* (2).

Aliunde constat, quo magis Aragonensium res pessum irent, potentiores plerosque invasisse aliena, plerumque Regia, vi etiam armisque, cujusmodi fors

Xi.

(1) In dict. proc. fol. 10. 11.

(2) Reg. privil. 111.

Xiliani fuit. Paulus ibidem, & ædes habebat æstivas, feuda quoque, arborumque satis, itaut multis oportuerit annis decertare, vitæ subire discrimina, ærumnasque pati sub Raymundo *Prorege de Cardona*, odio *Andreae Januarii* Mamertinorum Comititis (Process. fol. 76 & 140) donec, & præsertim sua opera, Xilianum Regiæ restitutum ditioni fuerit. Quod adeo placuit *Carolo V.* Imperatori, ita ut novam ab ipso amplioremque diplomatum, quorum antea memini confirmationem obtinuerit, pridie Kalendas Januarii, Anni 1536.

Insignem quoque honoris prærogativam ab eodem *Carolo V.* affecutus est *Ferdinandus*, Pauli ejusdem filius, & *Cubella de Cavalcantibus* uxoris; in flore namque juventutis paternam æmulatus virtutem, rei que militari studens, fortiter se gessit ad exercitum, quem Imperator adversus Turcas delegerat, dum Ungariæ positis castris confederant; ideo peculiari diplomate Mantuæ excusso, die sexto Decembris promeruit, ut gentilitium stemma, aquila imperiali superaddita, insigniretur (en verba): *Considerantes igitur insignes animi dotes, aliasque singulares virtutes, quas in magnifico viro, Ferdinando de Stocco de Civitate Consentia conspectas habemus, atque obsequia, quæ nobis præstitit assidue, & præsertim attento, quod ad expeditionem, quam in Turcas paravimus, tam intrepido, libentique animo, relicta patria, neglectis propriis facultatibus ex longinqua Regione venit, tum nos Regem suum comitari, & pro christiana Republica mori se offerre non dubitans, merito autem induximus, ut erga ipsum aliquod munificentia nostræ monumentum relinquamus. Tenore igitur præsentium*
mo-

motu proprio, ex certa nostra scientia deliberate, & consulte, gratia speciali, regiaque auctoritate, arma antiqua, quæ dictus Ferdinandus deferre habet, consuevit, aurei Leonis evaginatum enses manum tenens, non modo confirmamus, & approbamus, verum etiam, quatenus opus est eidem Ferdinando, ac Filiis heredibus, & successoribus suis in perpetuum concedimus, & liberaliter elargimur, addens in superiori ejusdem scuti parte, quæ tertia sit aurea, sive crocea aquilam nostram nigram unius capitis, alisque, caudaque expansis, pedibusque protensis, ore aperto in dextera converso, & in cono galeæ communis clausæ, teniis, sive laciniis aureis, sive croceis, & aureis ac rubeis protendentibus redimitæ, supercontortis eorumdem colorum fasciis, sive antiquorum Regum diadema fulmen trisulcum, ignei coloris, dictis his verbis circumdato, una fides, conscripto, &c. Et in regesto Privileg. XIII.

Ex eodem Ferdinando, & *Isabella Malena*, natus *Nicolaus Maria*. Hic privata contentus vita, aptam rusticationi construxit Domum *Decollaturæ*, qua latissimos habebat, possidentque sui posterius agros. VIII, a *Xiliano* lapide ad meridiem, celebri quidem certaminis loco inter *Mamertinos*, & *Pyrrhum Regem*, cujus *Plutarchus* meminit, ibique immorari solitus aeris, & planitiei amœnitate pellectus. *Julius*, ejusdem *Nicolai* Filius, & *Dianæ de Becutis* legum scientia excultus, *Neapolitano Foro*, magna Clientum frequentia, causas aliquando oravit. *Paulus* ex *Julio*, *Corneliaque Scaglione* uxore genitus, & junctus sacro fœdere cum *Eliodora Monitia*, Pater fuit *Ferdinandi nostri*.

Recentiores, ut dixi, à *Petro Joanne* illo descendunt, qui ex *Miliaresia* uxore, *Petri Francisci* Pater; a quo, & *Catherina* de *Serisalibus* progenitus *Joannes Baptista*. Nupsit ipse *Hyeronimæ* de *Carafa* e *Nuceria* Ducibus, quo devenit *Petrus Franciscus*, qui cum *Julia* de *Preitis Joannem* genuit, a quo, & *Catherina* Fanosa devenit *Dominicus*. *Joannes* denique, & *Franciscus*, ipsius *Dominici* filii, & *Elionoræ* de *Rifo*. A *Francisco* devenit *Philippus*, qui nunc *Tabernis* domum habet. A *Joanne*, & *Diana* de *Rubeis*, *Paulus* cum *Antonio*, & *Odoardo* fratribus extat, qui *Consentinam* repræsentat Familiam, & ipse nuperime uxorem sibi adjunxit lectissimam, *Isabellam Catalano-Gonzagam*, e Ducibus *Macheratæ*, & *Cerillarum*.

F I N I S.